

**museum
midtjylland**

**ÅRSBERETNING 2014
FOR
MUSEUM MIDTJYLLAND**

Museum Midtjylland, Tlf.: 9626 1920.
 Mail: museummidtjylland@museummidtjylland.dk
<http://www.museummidtjylland.dk>
 Museumsdirektør: lic.phil. Tinna Møbjerg

Frilandsmuseet, Museumsgade 32, 7400 Herning.
 Tlf.: 9626 1900.
 Mail: museummidtjylland@museummidtjylland.dk

Blichermuseet på Herningsholm, Viborgvej 72, 7400 Herning.
 Tlf.: 9626 1900.
 Mail: museummidtjylland@museummidtjylland.dk

Textilforum, Vestergade 20, 7400 Herning.
 Tlf.: 9626 1920.
 Mail: textilforum@museummidtjylland.dk

Klosterlund Museum og Naturcenter, Kragelundvej 6A, 7442 Engesvang.
 Tlf.: 9626 1930. Fax: 9660 8033.
 Mail: klosterlundmuseum@museummidtjylland.dk

Vester Palsgaard Skovmuseum, Palsgaardvej 9, 7362 Hampen
 Tlf.: 9626 1940. Fax: 7577 0286.
 Mail: palsgaardskovmuseum@museummidtjylland.dk

Modtagne donationer til transformationen pr 31.12.2014

Herning Kommune	10.000.000
egefonden	2.250.000
Realdania	370.000
Fabrikant Christian Frederik Madsens Fond	300.000
Manufakturhandlerforeningen for Københavns Almene Fond	295.000
Kulturstyrelsen (proceskonsulent m.m)	205.000
Kulturstyrelsen (samlingsrevision)	204.000
Michael Jensens fond	150.000
Hosebinder laugget	100.000
Helle Mau Jensen og døtres fond	100.000
Midtjysk Skole- og Kulturfond	150.000
Dansk beklædnings- og Textilarbejderforbund	100.000
Statens Kunstfond	50.000
Herning Folkebladsfond	25.000
Handelsbankens Fond	25.000
3F Midtjylland	10.000
Private sponsorer:	
HRT Textiles A/S; Bosweel A/S; Knowledge Cotton Apparel, Lund & Erichsen, Hulgaard Advokater.	335.000
Donationer i alt	14.669.000

1.0 INDLEDNING

Året 2014 har stået i transformationens tegn både på afdelingerne i Herning og Ikast-Brande kommuner, og der er sket flere gennemgribende ændringer.

På Vester Palsgaard Skovmuseum blev 1. sal renoveret takket være en stor gruppe frivillige. Det har betydet, at der her kunne åbnes to nye permanente udstillinger: Oldtiden på Nørre Snede egnen og Højderyggen – et landskab skabt af mennesker. Desuden har de frivillige anlagt en sti, så også gangbesværede kan få glæde af de mange forskellige træarter, som findes i museets have.

På Klosterlund Museum og Naturcenter har der også været stor aktivitet gennem hele året. Her er der påbegyndt en ombygning, som betyder langt bedre udstillings- og publikumsfaciliteter. Også her har en stor gruppe frivillige været i gang, og vi glæder os til at kan tage de nye lokaler i brug i løbet af 2015.

Herningsholm har kun været åbnet til ganske få aktiviteter i 2014, men der er dog i samarbejde med Kulturstyrelsen foretaget en fredningsgennemgang. For at sikre bygningens bevaringsværdi fremover, har Kulturstyrelsen valgt at finansiere en handlingsplan udarbejdet af et arkitektfirma for vedligeholdelsen udvendig. Denne handlingsplan vil blive sat i værk i 2015. Sammen med Fonden for Blichermuseet på Herningsholm har museet desuden haft møder med en gruppe frivillige for herigennem at kunne holde Herningsholm åben for publikum. Disse møder har resulteret i, at Herningsholm i 2015 kan holdes åbent to dage om ugen.

Den arkæologiske afdeling har i 2014 vokset sig større end nogensinde. Dette skyldes især undersøgelsen af motorvejsstrækningen Herning – Holstebro. Her er der taget helt nye metoder i brug i form af geofysiske undersøgelser, som er foretaget i et tværvideenskabelige regi og i tæt samarbejde med andre museer. Der er kommet rigtig mange spændende resultater ud af de arkæologiske undersøgelser, og der forventes også et meget højt aktivitetsniveau i 2015.

Men de mest gennemgribende ændringer er sket på det gamle Herning Museum og på Textilforum. I 2013 blev det besluttet at fraflytte Herning Museum, og denne fraflytning blev iværksat i løbet af foråret og sommeren 2014. Hele biblioteket, arkiverne og de forskellige afdelingers medarbejdere blev i løbet af maj flyttet til Herning Klædefabrik, Vestergade 20. Samtidigt med, at museet flyttede ud, rykkede Lokalhistorisk Arkiv ind i dele af hovedbygningens kælder og stueetage.

I løbet af efteråret har der været holdt en del møder mellem Herning Kommune, som har overtaget bygningerne, Museum Midtjylland og en lang række foreninger om, hvordan de forskellige lokaler skal fordeles. Dette faldt nogenlunde på plads med udgangen af 2014. Landsbylauget vil sammen med Museum Midtjylland også fremover være ansvarlig for vedligehold af Frilandsmuseet og de omkringliggende arealer. Derfor har det været vigtig at sikre gode lokaler og værkstedsfaciliteter til dem – også i fremtiden.

Herning Klædefabriks Mellembygninger blev i løbet af maj måned Museum Midtjyllands nye administrative adresse. Selv om vi endnu ikke er helt på plads her med udgangen af 2014, betyder det dog langt bedre faciliteter, end vi har haft tidligere, og vi glæder os til at få det hele indrettet i løbet af 2015.

Det, der dog har fyldt allermest, er transformationen af Herning Klædefabrik, hvor Det nye Textilforum bliver et internationalt center for forskning og formidling af tekstil og beklædning i fortid, nutid og fremtid. De første bevillinger kom allerede i hus i 2013. Takket være en bevilling fra Kulturstyrelsen har det været muligt at indlede et samarbejde med chefkonsulent

Lene Bak, Pluss. Ud fra Museum Midtjyllands overordnede visions- og konceptbeskrivelser og i tæt sparring med museets direktør har hendes overordnede rolle været at styre en proces, som har omfattet en strategisk, fysisk og faglig udvikling - både internt og eksternt. Desuden har hun været med til at skabe en klar procesplanlægning med henblik på at bevare overblik og sikre fremdrift i transformationen.

Ud fra denne planlægning har der været arbejdet intensivt med flere af de nationale fonde for at sikre det økonomiske grundlag. Det har betydet, at repræsentanter fra flere fonde har besøgt museet og fået en orientering omkring Det nye Textilforum. Desuden har museet været i en tæt dialog med repræsentanter fra tekstilbranchen for at afklare, hvor stor interesse der er for ideen om Det nye Textilforum. Det har betydet, at vi har fået donationer og sponsorater fra flere private virksomheder, som det fremgår af ovenstående liste.

I august fik museet også mulighed for at præsentere ideen om Det nye Textilforum for kulturminister Marianne Jelved, da hun tog sig tid til et besøg på museet. Her så hun en del af den levende kulturarv, som museet kan præsentere gennem vores frivillige, der også denne dag skabte liv ved at arbejde med de mange maskiner.

Selvom om det er lykkedes at skaffe flere midler i 2014, mangler der stadig en del, før transformationen kan gennemføres. Derfor er vi taknemmelige for en bevilling fra Realdania, som har muliggjort, at Dansk Bygningsarv har udarbejdet en forretningsplan, som skal være med til at sikre, at de resterende midler bliver tilvejebragt. Sammenholdt med vores udstillingsprospekt, byggeprogram og driftsbudget har vi store forhåbninger til at resten af midlerne kan skaffes i 2015.

Året 2014 har været meget turbulent. Derfor vil jeg gerne rette en stor tak til repræsentanter fra Herning og Ikast-Brandø kommuner, fonde og sponsorer, alle museets samarbejdspartnere, min styrelse, alle jer frivillige og ikke mindst hele personalet på Museum Midtjylland, som har bevaret troen på, at transformationen nok skal lykkes, selvom det har taget lidt længere tid end beregnet.

Tinna Møbjerg

2.0 INDSAMLING, ERHVERVELSER, UNDERSØGELSER, FORSKNING

2.1 Etnologi/nyere tid

Herning Museum

Jesper Meyer Christensen har deltaget i arbejdet med etableringen af Historiens Hus i det gamle Herning Museums bygninger. Historiens Hus skal huse en række foreninger med et historisk fundament, herunder Frilandsmuseets frivilliggruppe: Landsbylauget. Landsbylauget er blevet tildelt kælderetagen i trikotagebygningen. Jesper Meyer Christensen varetager byggesager og lokalplaner for nyere tid i forhold til Museumslovens kapitel 8 samt arbejdet med registrering og afregistrering af gravminder.

Frilandsmuseet er blevet løbende renoveret, primært med renovering af gavlen på stuehuset. Dette arbejde videreføres i 2015. Arbejdet er foretaget af frivillige i Landsbylauget med støtte fra diverse sponsorer.

Textilforum

Textilforum har erhvervet genstande med relation til tekstil- og beklædningsindustrien.

Blichermuseet på Herningsholm

Blichermuseet på Herningsholm har kun været åbent efter direkte henvendelse.

I efteråret blev familien Hielscrones adelspatent ophængt i stueetagen på Herningsholm.

Den 14. november afholdte Blicher-Selskabet reception i anledning af udgivelsen af bogen *De danske Træer*.

Den 8. december deltog Jesper Meyer Christensen og Tinna Møbjerg i det første møde omkring etableringen af en frivilliggruppe på Herningsholm. Formålet er at holde Herningsholm åben to gange ugentligt. Disse mere permanente åbningstider påbegyndes pr. 1. april 2015. Hertil kommer en række forskellige arrangementer.

Vester Palsgaard Skovmuseum

I 2013 påbegyndte museet en omfattende samlingsrevision. Dette arbejde er fortsat i 2014 og ventes først tilendebragt i 2015. I august 2014 fik Skovmuseet overdraget en samling større skovmaskiner fra Hjerl Hede: en Deutz traktor med to dybdepløve, samt en del mindre redskaber.

Klosterlund Museum og Naturcenter

I 2014 har museet fra Poul Graa i Hagebro modtaget en flot petroleumsmotor, Fairbanks Morse fra 1920, til deponering, og en 24" Bovlund dybdepløve. Som det fremgår af listen over registreringer er museets malerisamling forøget meget de seneste år og nu registreret i "museernes samlinger", der kan ses på www.Kulturstyrelsen.dk

2.1.1 Hjemtaget til samlingen

Nyere tid Herning Kommune

- 5280 Diverse arkivalier, Museum Midtjylland, nyere tid
- 5281 Niels Krøjgaard
- 5282 Hakon Hansen, metervareagent
- 5283 Tunika med applikationer
- 5284 Bluser, dragter og kjoler i strik fra Martello
- 5285 Emballage, undertøj
- 5286 Mannequindukker.
- 5287 Genstande vedrørende ITMA
- 5288 Div. genstande relateret til uldhandlen

Vester Palsgaard Skovmuseum/Klosterlund Museum

04636: Dyr lægekasse, skovsav, røgpuster

04637: Hollandsk kornvægt

04638: Jagtpokal, vandrepokal

04639: Rejsekuffert

04640: Erindringsbillede, mindevers

04641: Løvehoved i messing fra Nørre Snede Apotek

04642: Hampen Posthus, diverse møbler og genstande

04643: Godtfred Christensen. Maleri

04644: Kai Drews. Malerier

04645: Sergius Frost. Malerier

04646: Kresten Bjerre. Maleri

04647: Sand Holm. Malerier

04648: Kai Husum. Malerier

04649: Jens Lauritzen Thomsen. Maleri

04650: Harald Pryn. Maleri

04651: Christian Zacho. Maleri

04652: Harald Foss. Malerier

04653: Johannes Wilhjelm. Maleri

04654: Carl Trier Aagaard. Malerier

04655: Carl Ejnar Jacobsen. Malerier

04656: Niels Strøm. Malerier

04657: Eiler Løndal. Maleri

04658: Kopperup. Maleri

04659: Knudsen. Maleri

04660: Niels Holbak. Maleri

02918: Alfred Mårtens. Forøgelse af samlingen af malerier

02392: Hans Smidth. Forøgelse af samlingen af malerier

Arkæologi**Oversigt over arkæologiske udgravninger**

Journalnummer	faktureret (inkl. Moms)	bygherre	timer	maskintimer
HEM 2642 Neder Julianehede		selv betalt	62	0
HEM 4291 Ørskovvej	30053,78	HK	12	0
HEM 4513 Fejrskovparken	469798,11	HK	422,5	215
HEM 4549 Kildebakken, Nørre Snede	92439,18	privat/selvbetalt	112	32
HEM 4970 Horsensvej 35, Nr. Snede	20504,2	privat bygherre	13	0
HEM 5090 Motorvej Herning-Holstebro	14897472,87	offentlig	17102,97	4439
HEM 5319 Trindtoft	1989134,02	offentlig	2705,5	394,5
HEM 5339 Grønbæksminde	359370,91	offentlig	1145	13
HEM 5130 Bjørnholt-Herning	686905,56	privat bygherre	772,5	298,5
HEM 5140 Trehøjevejs udvidelse	30637,89	HK	43	0
HEM 5260 Bording Å og Bodholt Bæk	49369,13	IBK	43,5	25
HEM 5264 Holing NV, vandledning	107046,27	privat bygherre	213	0
HEM 5268 Regnvandsbassin Aulum	135950,36	privat bygherre	121	64
HEM 5270 Krogstrup VII, Snebjerg Sogn	90409,13	privat bygherre	73	43,5
HEM 5302 Isenvad Syd, Ikast Sogn	43055,43	privat bygherre	32	23
HEM 5304 Byvej St. Thorlund, Ejstrup	12505,81	IBK	18,5	0
HEM 5309 Klovborg Bæk, Klovborg	10812,44	IBK	16,5	0

HEM 5312 Kirkebakke Øst, Gjellerup	136388,22	HK	113	69
HEM 5313 Finlandsvej, Vildbjerg	199598,11	privat bygherre	130	116,5
HEM 5327 Ørnevej	48425,83	privat bygherre	31,5	26,5
HEM 5329 Skovrejsning	51464,11	statslig	53	19
HEM 5330 Vesterhav Nord	71663,64	privat bygherre	133	0
HEM 5403 Bakkegård Syd	276513,06	privat bygherre	182,25	155,5
HEM 5404 Dørslundvej 59 B	32817,6	privat bygherre	41,5	0

Geofysik	
Museum Nordsjælland	13683,4
Museum Silkeborg	20000
Museum Moesgaard	10359,01
Museum Moesgaard	15750,83

Middelalderborge	
Museum Salling	14558,39
Borgprojekt	4413,7

HEM 2642 Neder Julianehede, Engesvang Sogn

Vest for Engesvang (ved Karupvej 8) har Museum Midtjylland i dagene 3.-8. december 2014 foretaget arkæologisk undersøgelse af (yngre romersk/ældre germansk jernalder) bopladsspor i forbindelse med anlæg af jordvarme. Der blev i alt afdækket ca. 501,04 m² fordelt på to grøfter og et større felt. Undersøgelsen ligger i forlængelse af rekognosceringen HEM 2642 Julianehede, Engesvang Sogn, udført i 1984, 1998 og 2001, og de pågældende anlægs- og genstandsnumre er således udtaget direkte fra denne. Ved undersøgelsen fremkom der i alt to gruber, 85 jernudvindingsovne og i alt fire huse, samt enkelte af de tagbærende stolper til et femte hus, der dog ikke kunne erkendes fuldt ud i feltet. På grundlag af de fremkomne anlæg – fortrinsvis husene – og fund tolkes pladsen som et beboelsesområde med en eller flere samtidige bygninger. Snit gennem jernudvindingsovne, der ligger tæt på stolpehuller viser, at det i alle registrerede tilfælde er stolpehullet, der skærer ovnen. Det kan dermed forsigtigt sandsynliggøres, at jernudvindingspladsen først efter nogen tid er blevet bebygget med huse og hegn. Jernforarbejdningen må dog have fortsat samtidig med bebyggelsen, eftersom hus A331 synes at være konstrueret således, at det tager hensyn til en jernudvindingsovn.

Daglig leder: Vibeke Juul Pedersen

HEM 4513 Fejerskovparken, Rind Sogn

Museum Midtjylland har foretaget undersøgelser på et ca. 53.000 kvadratmeter stort areal udlagt til parcelhusmæssig bebyggelse ved Fejerskovparken i Lind ved Herning, hvoraf der samlet blev afgravet 19.920 kvadratmeter i forbindelse med forundersøgelse og udgravning af Fejerskovparken etape 3. Undersøgelserne fandt sted i perioden, 24. januar til 6. februar samt 25.-27. februar 2014 for forundersøgelsen samt udgravning i perioden 6.-27. maj 2014. I alt blev der registreret 916 anlægsspor, som fordeler sig i 90 kogestensgruber, 2 ildsteder, 11 gruber samt 4 huskonstruktioner og et antal fyldskifter der ikke indgik i nogle af konstruktionerne. Kogestensgruberne er spredt ud over hele det berørte areal dog koncentreret imod syd ud mod Kollundvej hvor også huse var lokaliseret. De tre huskonstruktioner dateres til ældre bronzealder og det sidste til yngre bronzealder/ førromersk jernalder.

Daglig leder: Søren Timm Christensen

HEM 4549 Kildebakken, Nørre Snede

I perioden 14. – 15. august 2014 har Museum Midtjylland (selvbetalt) forundersøgt et areal på ca. 4.300 m² og i perioden 12.-18. september udgravet et 2.333 m² stort areal i forbindelse med en parcelhusudstyknig på Kildebakken i den sydvestlige del af Nørre Snede.

Der blev ved udgravningen afdækket tre treskibede langhuse der kan dateres til yngre romersk jernalder. De tre huse er mellem 15 og 19 m lange. Bredden har været 5-5,5 m. Ud over huse er der udgravet et hegnsforløb, en lertagningsgrube og tre kogestensgruber. Endelig fremkom der ved udgravningen tre jernudvindingsovne.

Daglig leder: Vibeke Juul Pedersen

HEM 5090 Motorvej Herning-Holstebro

Vejdirektoratet skal anlægge ny motorvej mellem Herning og Holstebro. Cirka 23 km af denne vej løber i Museum Midtjyllands område, hvilket svarer til etape 6717 og den sydlige del af etape 6714.

Anlægsarbejdet omfatter i alt cirka 3.173.000 m².

I det følgende beskrives de udskilte sager.

Daglig leder: Martin Winther Olesen

HEM 5314 Jersild VI, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har i dagene 18.-25. februar foretaget arkæologisk undersøgelse af forhistoriske bopladsspor. Det berørte areal er beliggende ved Troelstrupvej 1 syd for Aulum og har et areal på ca. 20.000 m². Der blev i alt afdækket 4690 m² fordelt på 10 søgegrøfter samt enkelte udvidelser på disse. Ved undersøgelsen fremkom en del spredte fyldskifter, hvoraf nogle kunne være mulige stolpehuller og enkelte gruber. Anlæggene er ikke daterbare.

HEM 5315 Frøsig, Ørre-Sinding Sogn

I perioden 17. februar til 28. marts 2014 foretog Museum Midtjylland arkæologisk forundersøgelse af matr. 4b, 5a, 7d, 8d, 14e, 15a, 15d, 15e, 15k og 15r, Nyby by, Sinding Sogn. Det samlede areal var på ca. 38 ha, hvoraf der i alt blev afgravet 48.110 m² fordelt på 70 søgegrøfter samt enkelte udvidelser på disse. Ved undersøgelsen fremkom enkelte anlægsspor i form af i alt 11 kogestensgruber, fire ukarakteristiske og ikke daterbare gruber samt seks stolpehuller spredt over hele området.

HEM 5316 Gammelagergård, Snejbjerg Sogn

Forundersøgelse af areal matr.nr 48598.47 (50.598 m²), og matr.nr 17875.69 (17.876 m²). På arealet umiddelbart mod øst er der tidligere udgravet en velbevaret bebyggelse med huse fra bronzealder og ældre jernalder (HEM 5086). Mod syd er der udgravet en samling kogestensgruber og 200 meter mod vest er der udgravet en mindre jernalderbebyggelse. Ved undersøgelsen fandtes bopladsspor i form af stolpehuller, kogestensgruber, en brønd med jernalderkeramik, samt en mulig ovn. Datering er anlæg er usikker pga. manglende fund, der er dog formodentligt tale om en datering der ligger fra bronzealder til og med ældre jernalder.

HEM 5317 Fruegård, Snejbjerg Sogn

Museum Midtjylland har i dagene 10. til 18. marts 2014 foretaget arkæologisk forundersøgelse på et godt 50.000 m² stort areal, beliggende på matr. 4o og 17a, Snejbjerg By, Snejbjerg Sogn. Der blev i alt afgravet 8.034 m² fordelt på 17 søgegrøfter og udvidelser af disse. Ved forundersøgelsen fremkom bopladsspor fra bl.a. bronzealder i form af 13 kogestensgruber, 13 gruber og 29 stolpehuller. Der kunne dog ikke udskilles egentlige overordnede strukturer i form af huse og hegn.

HEM 5318 Ørnhoved, Tjørring sogn

Museum Midtjylland har i dagene 28. februar til 14. marts 2014 foretaget arkæologisk forundersøgelse på matr. 1a og 15a, Ørnhoved, Herning Jorde, Tjørring sogn. Der blev i alt afgravet 7706 m² fordelt på 15 søgegrøfter og udvidelser af disse. Ved forundersøgelsen fremkom bebyggelsesspor fra tidlig middelalder i form af 89 stolpehuller, otte skelgrøfter, en væg- eller hegnsgrøft, et kompleks af grøfter en jernudvindingsovn og anlæg som bliver tolket som hørbebearbejdning (2 brydegruber, 1brønd). Ud fra forundersøgelsens resultater er der defineret et interesseområde til arkæologisk udgravning på 6864 m².

HEM 5319 Trindtoft, Tjørring Sogn

Museum Midtjylland har i perioden 5. til 26. marts 2014 foretaget arkæologisk forundersøgelse på et 39.000m² stort areal ved Lundagervej. Der blev i alt afgravet 8.083 m² fordelt på 20 søgegrøfter og

udvidelser af disse. Udgravningerne startede 21. august og varede indtil 19. december 2014, beretningsskrivning er i proces.

Ved forundersøgelsen fremkom der bopladsspor fra mange perioder af oldtiden: Kulturlag fra ældre magleosekultur, kulturlagsrest og spredte fund fra erdebøllekultur, neolitiske kulturlag og lavninger fyldt op med kulturlagsrester og flintgenstande, 1 neolitisk hus med forsænket gulve, 4 bronzealder huse samt 9 huse og to staklader fra ældre førromersk jernalder med bevaret vægggrøft og båseskillerum. Daglig leder: Søren Timm Christensen

HEM 5320 Næstholtgård II, Snebjerg Sogn

Museum Midtjylland har i dagene fra d. 29. september til d. 07. november 2014 foretaget en arkæologisk udgravning af bopladsspor fra yngre neolitikum, ældre bronzealder og yngre bronzealder/ældre jernalder. Det berørte areal er beliggende ved Næstholtgårdvej nordvest for Gødstrup, hvor der i alt blev afdækket 10.202,30 m². Ved undersøgelsen fremkom en del stolpehuller, gruber, kogestensgruber og fyldskifter. Derudover kunne der identificeres minimum seks huse, hvoraf fire var treskibede og to var midtsulehus.

På grundlag af de fremkomne anlæg og fund tolkes pladsen som et beboelsesområde med en eller flere samtidige bygninger. Det kan sandsynliggøres, at pladsen synes at have været i brug gennem overgangperioden mellem neolitikum og ældre bronzealder.

HEM 5321 Bækgård, Snebjerg Sogn

Museum Midtjylland har i dagene mellem d. 19. marts og d. 31. marts 2014 foretaget en arkæologisk forundersøgelse på et ca. 9930 m² stort område, beliggende på matr. Nr. 1e, Næsholt Gde, Snebjerg. Der blev i alt afgravet 1872,6 m² fordelt på fire søgegrøfter og dertilhørende udvidelser. I dagene mellem d. 10. november og d. 13. november 2014 blev der foretaget en udvidet forundersøgelse på 2194,6 m². Ved undersøgelsen fremkom aktivitetsspor i form af flint fra muldlaget, og et kulturlag med tilhørende fund af neolitisk karakter. Ved den udvidet forundersøgelse fremkom aktivitetsspor i form af kulturlag med flere stykker hugget flint, en lille grube med flint og keramik fra yngre stenalder eller ældre bronzealder, samt affaldsgruber dateret til omkring 1900 tallet.

HEM 5322 Hundkær, Snebjerg Sogn.

Mellem d. 17. marts-11. april 2014 blev der på matr.nr. 1b Hundkær samt 39c og 36a, Snebjerg by, Snebjerg undersøgt 21803 m², fordelt på 27 søgegrøfter. Herved blev der fundet et mindre kogegrubefelt på syv kogegruber, en række smalle grøfter placeret regelmæssigt med 25 meters mellemrum, som tolkes som sporene efter et ældre marksystem af uvis alder. I den vestlige del af undersøgelsen fremkom velbevarede spor af 4 hustomter med båseskillerum og spor efter grebninger, der kan dateres til førromersk jernalder. Lidt længere nord for denne bebyggelse blev der fundet anlægsspor. Her kunne udskilles et muligt 3-skibet langhus bestående af tre sæt tagbærende stolper med omkringliggende gruber. Husene og fundene dateres til bronzealder til førromersk jernalder. I grøfterne er der desuden fundet flint, heriblandt et fragment af en sleben økse.

HEM 5323 Næstholtgård II, Snebjerg Sogn

Beretning for forundersøgelse på matr. nr. 1z, Næstholt gde, Snebjerg. Der fremkom fund af flint i form af afslag og enkelte redskaber, som dateres til Erdebøllekulturen, samt enkelte anlæg, som var dårligt bevaret. Der kunne ikke udskilles egentlige overordnede strukturer i form af huse eller hegn.

HEM 5324 Næstholt IV, Snebjerg Sogn

Museum Midtjylland har i dagene den 27. og 28. marts 2014 foretaget arkæologisk forundersøgelse på et godt 29.000 m² stort areal, beliggende på matr. 1e Næstholt Gde., Snebjerg. Der blev i alt afgravet 3.240 m² fordelt på 6 søgegrøfter og udvidelser af disse. Ved forundersøgelsen fremkom aktivitetsspor fra oldtiden i form af kogestensgruber og en tyknakket flintøkse fundet i pløjelaget.

HEM 5331 Vestergård, Snebjerg sogn

Museum Midtjylland har i dagene fra den 3. til den 11. april 2014 foretaget arkæologisk forundersøgelse på et cirka 42.280 m². stort areal beliggende på matr.nr.6a, Snebjerg by, Snebjerg sogn. Der blev i alt afgravet 6929 m² fordelt på 13 søgegrøfter og udvidelser af disse. Der fremkom bopladsspor i form af stolpehuller, kogestensgruber, grøfter og forskellige fyldskifter. Der blev ikke fundet daterende

genstande i forbindelse med nogen af anlæggene. De fundne anlæg skal for en dels vedkommende uden tvivl dateres til forhistorisk tid, formentlig til yngre bronzealder eller ældre jernalder, mens andre med stor sandsynlighed skal dateres til nyere tid.

HEM 5332 Grønbæksminde II

Museum Midtjylland udførte i perioden 7.-28. april 2014 og 30. juli til 22. august en arkæologisk forundersøgelse af et ca. 26.020 m² stort areal ved Troelstrupvej syd for Aulum. Heraf er der afgrødet jord på et 16.680 m² stort areal.

Ved forundersøgelsen fremkom fortidsminder i form af en gravhøj med randbegravelse, flere urnegravpladser med i alt nitten urner og ni jordfæstegrave daterende til perioden yngre stenalder til jernalder. Hertil kommer bebyggelsesspor fra bronzealder og yngre jernalder i form af elleve huskonstruktioner, 4-stolpe anlæg og huse/hegn samt koncentrationer af stolpehuller, stolpehuller på række, og fire større grubekomplekser. Derudover er der fundet 57 mindre gruber og 35 kogestensgruber. Hertil kendes på arealet to overpløjede gravhøje, der er delvist undersøgt af Herning Museum i 1982. Der er ligeledes spor efter et gammelt vejforløb i området og det virker som om at gravene og gravhøjene er orienteret langs denne over en strækning på flere kilometer.

HEM 5333 Hundkær II

Museum Midtjylland har i dagene mellem d. 22. april og d. 24. april 2014 foretaget en arkæologisk forundersøgelse på et ca. 30.000 m² stort område, beliggende på matr.nr. 1a, 1b, 2a og 2b ved Hundkær, Snejbjerg. Der blev i alt afgrødet 4.644,12 m² fordelt på ni søgegrøfter og dertilhørende udvidelser. Ved undersøgelsen fremkom aktivitetsspor i form af enkelte stolpespor, brønd, kogestensgruber, fyldskifter og gruber. Brønden kan på baggrund af keramik dateres til yngre bronzealder.

HEM 5334 Helstrup Gl. Skole, Snejbjerg Sogn

Museum Midtjylland har i dagene fra den 3. april til den 11. april 2014 foretaget arkæologisk forundersøgelse på et cirka 12.000 m² stort areal beliggende på matr.nr.38b, Snejbjerg by, Snejbjerg sogn. Der blev i alt afgrødet 2386 m² fordelt på 3 søgegrøfter og udvidelser af disse. Der fremkom anlægsspor i form af stolpehuller, grøfter og forskellige fyldskifter. Der blev fundet keramik i et enkelt fyldskifte, en grube. Keramikken kan dateres til yngre bronzealder.

HEM 5335 Grønbæksminde III

Museum Midtjylland udførte i perioden 28. april til 6. maj 2014 og 18. til 21. august samt 7. til 13. januar 2015 en arkæologisk forundersøgelse af et ca. 19.740 m² stort areal syd for Aulum. Ved undersøgelsen fremkom fortidsminder i form af to brandpletter, en urnebrandgrube, en urnegrav, en tuegrav, en jordfæstegrav med lerkar, en treskibet hus (daterende til ældre eller yngre bronzealder) og en toskibet bygning (daterende til senneolitikum eller ældre bronzealder) samt diverse stolpehuller, nogle få gruber og et langstrakt fyldskifte.

HEM 5336 Trindtoft II, Tjørring Sogn

Dele af matrikel 3e og 4b Tjørring sogn, Ørnoved, Herning Jorde blev forundersøgt i perioden 29. april 2014 til 7. maj 2014. På det berørte areal var der i forvejen registreret en gravhøj (180318-42), mens der mod syd er fundet spor efter mesolitikum, neolitikum og bronzealder (HEM 5319). På matriklerne 3e og 4b blev der ikke fundet anlæg. Der blev gjort spredte fund af flintafslag i pløjelaget på matrikel 4b. Den registrerede høj (180318-42) kunne ikke genfindes inden for tracéet trods grundig eftersøgning.

HEM 5337 Næstholttoft, Snejbjerg Sogn

Museum Midtjylland har i dagene mellem d. 05. til d. 07. maj 2014 foretaget en arkæologisk forundersøgelse på et ca. 13.500 m² stort område, beliggende på matr.nr. 1aa ved Næstholt Gde., Snejbjerg. Der blev i alt afgrødet 2.781,4 m² fordelt på otte søgegrøfter og dertilhørende udvidelser. Ved undersøgelsen fremkom flere mindre stolper og større gruber, hvoraf keramikken i gruberne kan dateres til overgangen mellem yngre bronzealder og ældre førromersk jernalder. Dette passer ind med de øvrige fund, der er gjort i området nord for på sygehusgrunden i tidligere undersøgelser (HEM 5131 og HEM 5076), og lokaliteten længere mod vest, som også er undersøgt i forbindelse med motorvejstracéet (HEM 5090). De sporadiske anlæg tolkes som periferien af en mere central boplads, som HEM 5076 nærmere er en del af.

HEM 5338 Helstrupvej II, Snejbjerg Sogn

Museum Midtjylland har i dagene 5. til 7. maj 2014 foretaget arkæologisk forundersøgelse på et 24.000 m² stort areal, beliggende på matr. 39d, Snejbjerg by, Snejbjerg. Der blev i alt afgravet 4734 m² fordelt på 4 søgegrøfter og udvidelser af disse. Ved forundersøgelsen fremkom en række smalle parallelle grøfter med ca. 19 meters mellemrum, der kunne ses at være ældre end de moderne drængrøfter, samt systemer af stolperækker, der kunne ses at være yngre end de moderne drængrøfter. Både grøfter og stolperækker ses at orienterer sig nogenlunde efter eksisterende markskel og pløjeretning, og i begge tilfælde er der formentlig tale om landbrugstekniske anlæg fra nyere tid, muligvis henholdsvis en form for agerrener og markeringer af ældre markskel eller rettigheder til en nærliggende lergrav.

HEM 5339 Grønbæksminde IV (Jersild), Aulum Sogn

Museum Midtjylland udførte i perioden 5.-27. maj 2014 en arkæologisk forundersøgelse af et ca. 32.440 m² stort areal syd for Aulum. Der blev i alt afgravet et omkring 8.817 m² stort område i form af 20 søgegrøfter, med tilhørende udvidelser. Der blev fundet bopladsspor fra blandt andet bronzealder, så som stolpehuller, kogegruber og gruber. Af strukturer dannede 8 stolper et lille hus, muligvis fra bronzealderen, mens 5 stolper tolkes til at være en del af et hegn. Ved undersøgelsen fremkom en hidtil ukendt gravhøj. I den vestlige del af højen er der bevaret højfyld, her ses dog spor efter dybdepløjning. Mens der i den vestlige del kun var bevaret en tynd rest af højfyld på midten af højen. I og ved den dårligt bevarede del, fremkom bunden af to urner og en brandgrav. Den viste sig desuden at indeholde en exceptionel veludstyret våbengrav fra ældre romersk jernalder. Våbengraven indeholdt et flot og rigt ornamenteret lerkarsæt samt våbenudstyr bestående blandt andet af en skjoldbule og en lansespids.

HEM 5340 Troelstrupvej 2, Aulum Sogn.

Museum Midtjylland har i dagene 7. juli til 1. august 2014 foretaget arkæologiske undersøgelser af et areal beliggende på matr. nr. 1k Ljørring By, Aulum og 2b Jersild By, Aulum. Der blev i alt afgravet 14.681 m², og der blev fundet 938 anlæg som tilhører bebyggelse og bopladsspor fra yngre bronzealder, yngre jernalder og vikingetid/middelalder i form af huse, hegn, kogestensgruber, gruber og stolpehuller. Heraf kunne der udskilles 10 huse (fire økonomibygninger og seks langhuse), et hegn, og enkelte grubekomplekser, flere gruber indeholdende keramik og en enkelte grube der indeholdt basaltsten samt adskillige kogestensgruber. Anlægssporene var koncentreret langs Troelstrupvej, på begge sider, og på midten af matr. nr. 1k.

HEM 5342 Videbækvej, Aulum

Museum Midtjylland udførte i perioden 2. juni til 8. juli 2014 en arkæologisk forundersøgelse af et ca. 95.176 m² stort areal ved Videbækvej syd for Aulum, forud for den kommende motorvej Herning-Holstebro. Ved undersøgelsen fremkom fortidsminder i form af særdeles velbevarede, jordgravede tyske forsvarsstillinger fra 1940-1945. Hertil fremkom et ældre, foreløbigt dateret hulvejsforløb.

HEM 5343 Enggård, Aulum Sogn,

Museum Midtjylland har i dagene fra den 18. august – 1. september 2014 foretaget arkæologiske undersøgelser af et areal, beliggende på matr. nr. 2s, Ljørring by, Aulum. Der blev i alt afgravet 9.580,65 m² fordelt på tolv søgegrøfter og to større felter. Ved udgravningen fremkom en kulturlagsrest og grube fra mesolitikum, boplads fra yngre stenalder, ældre bronzealder og yngre bronzealder/ældre førromersk jernalder samt et mindre område med ardspor.

HEM 5344 Fredet Gravhøj

Vejdirektoratet har den 28. februar ansøgt kulturstyrelsen om tilladelse til at anlægge den nye motorvej Herning Holstebro delvist gennem den fredede gravhøj F 2205:40. Den 24. april modtog Museum Midtjylland en anmodning fra Kulturstyrelsen om at foretage en sonderende forundersøgelse med det formål at fastslå om – og i hvilket omfang, der er tale om et velbevaret anlæg. Esben Schlosser Mauritsen foretager en droneopmåling af gravhøjen. Museum Midtjylland gennemfører en geomagnetisk opmåling og besigtigelse med gravning af sonderende søgegrøfter af den fredede høj SB F 2205:40

På baggrund af de non-destruktive undersøgelser samt de sonderende søgehuller opstilles den følgende hypotese: gravhøj F 2205:40 består af mindst to gravhøje. I fase 1 blev der bygget en gravhøj, som på

baggrund af gravfyldens konsistens og farve samt rund stolpekonstruktion tolkes som enkeltgravshøj. På et senere tidspunkt anlægges høj nummer 2 hen over høj 1, dog forskudt lidt østpå i forhold til enkeltgravshøjens position. Dette senere anlæg er mørkere i farven og indeholder mere humøst materiale og er muligvis opbygget af tørv. Over denne fase opstår et vækstlag som dog er meget alpræget. Aldannelsen er dog ikke massiv. På denne baggrund dateres høj 2 til bronzealderen. Over dette lag ligger en højfyld som kunne være en tredje højfase. Det kan dog ikke udelukkes at være materiale fra plyndringshullet.

Det mulige plyndringshul blev anlagt på den østlige del af højen og orienterer sig dermed mod bronzealderhøjen. Det kan derfor antages at enkeltgravshøjen ikke er påvirket af plyndring.

HEM 5345 Hedegård, Aulum Sogn. Sb.nr.: 180303-147.

Museum Midtjylland har i dagene 16. juni til 30. juni 2014 foretaget arkæologisk forundersøgelse på et godt 39.440 m² stort areal, beliggende på matr. nr. 4b Jersild By, Aulum og 1f Jersild By, Aulum. Der blev i alt afgravet 9.703,78 m² fordelt på 18 søgegrøfter og udvidelser af disse. Ved forundersøgelse fremkom 2 anlæg mod nordøst i form af stolpehuller, hvor det ikke var muligt at udvide, da de lå lige ved motorvejens tracékant. Der blev i fladen opsamlet flintafslag, en skraber og to flækker samt et fragment af en tyknakket økse. Flinten blev fundet langt fra de to stolpehuller. Der blev søgt efter en mulig enkeltgrav i området hvor øksen blev fundet, dog uden resultat.

HEM 5346 Pindsbjerg, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har i dagene 16. til 20. juni 2014 foretaget arkæologisk forundersøgelse på et 11600 m² stort areal, beliggende på matr. 4d, Lundby By, Aulum Sogn. Der blev i alt afgravet 2552 m² fordelt på 7 søgegrøfter og udvidelser af disse. Ved forundersøgelsen fremkom fem kogestensgruber, formentlig fra bronzealder eller ældre jernalder, et anlæg af usikker karakter, muligvis fra oldtid, samt en serie grøfter, sandsynligvis fra moderne tid.

HEM 5347 Grønlund, Aulum Sogn. Sb.nr.: 180303-148.

Museum Midtjylland har i dagene 23. juni til 27. juni 2014 foretaget arkæologisk forundersøgelse på et 32.840 m² stort areal, beliggende på matr. nr. 1b Jersild By, Aulum. Der blev i alt afgravet 5.112 m² fordelt på 15 søgegrøfter. Mod nord blev der i pløjelaget fundet en flække og en skraber. Der blev ikke erkendt anlæg i søgegrøfterne, trods fundet af flintgenstandene.

HEM 5348 Hedegård II, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har i dagene 30. juni til 4. juli samt 28. til 29. juli og 20. til 27 november 2014 foretaget arkæologisk forundersøgelse på et 41.110 m² stort areal, beliggende på matr. nr. 1a, 1g og 1h, Lundby By, Aulum og matr. nr. 4b, Jersild By, Aulum. Der blev i alt afgravet 7431 m² fordelt på 31 søgegrøfter og udvidelser af disse. Ved forundersøgelsen fremkom 13 kogestensgruber, 4 gruber, samt fire mere eller mindre ukarakteristiske fyldskifter og stolpehuller, der dog ikke indgik i strukturer. Aktivitetssporene skal formentlig dateres til neolitikum eller bronzealder.

HEM 5349 Nordlige del af matrikel 1ah, Krogstrup By, Snejbjerg og matrikel 15d, Snejbjerg By, Snejbjerg

Museum Midtjylland har undersøgt et 17 hektar stort udsætningsområde beliggende på matrikel 1ah, Krogstrup By og matrikel 15d, Snejbjerg By, Snejbjerg i perioden 1.-10. september 2014. Der blev i den forbindelse fundet fortidsminder, heriblandt tre gravhøje, samt bebyggelse fra yngre stenalder, bronzealder og ældre jernalder i form af 18 hustømter og andre bebyggelsesspor.

HEM 5350 Nordlig del af matrikel 1k, Ljørring by Aulum sogn.

Dele af matrikel 1k Ljørring by Aulum sogn blev undersøgt i perioden 1. september 2014 til 5. september 2014. På det berørte areal blev der fundet fortidsminder i form af tre huse, gruber, kogestensgruber og en urnebegravelse, samt en jordfæstegrav. Den registrerede høj (180303-93) kunne ikke genfindes inden for tracéet trods grundig eftersøgning. Bosættelsesfundene er foreløbig dateret til yngre bronzealder. Mens gravene er dateret til jernalder.

HEM 5382 Ørrevænget 1

Museum Midtjylland udførte i perioden 15-26. september 2014 en arkæologisk forundersøgelse af et 32.151 m² stort areal ved Ørrevej i Sinding. Området fordeler sig på matrikler 2es, 2eo og 1r Ørre

Sinding Ejerlav. I den sydlige del af området fordelt på et ca. 6500 m² stort areal fandtes bebyggelsesspor i form af en hustomt, formentlig fra bronzealderen, ét kulturlag (ca.400 m²), hvori der fandtes keramik og flint, samt gruber og kogestensgruber. Bebyggelsessporene skal formentlig dateres til sten/bronzealderen. Muligvis fremkom sporene af to dårligt bevarede jernudvindingsovne.

HEM 5383 Krogstrupvej, Snejbjerg Sogn.

Museum Midtjylland har i dagene 15.-19. september foretaget arkæologiske undersøgelser af området ved Krogstrupvej 14, syd for Snejbjerg. Der blev afdækket 1.974,3 m² fordelt på 9 felter. Ved undersøgelsen fremkom en kogestensgrube, samt tre recente anlæg.

HEM 5384 Krogstrup VIII, Snejbjerg

Museum Midtjylland har i periode 15. til 29. september 2014 undersøgt et 4432 m² stort areal på matrikel 1ah, Krogstrup By, syd for Snejbjerg. Området nord og øst for dette område er tidligere undersøgt (HEM 4215 Krogstrup I), og de aktuelle bopladsspor i form af et treskibede huse fra yngre bronzealder, 35 kogegruber, 26 bopladsguber og grubekompleks ses som en naturlig forlængelse af den tidligere erkendte bebyggelse; dertil blev der også undersøgt et toskibet hus, formentlig dateret til neolitikum.

HEM 5385 Næstholtgård III, Snejbjerg Sogn.

Museum Midtjylland har i dagene 29. september – 3. oktober 2014 foretaget arkæologisk forundersøgelse på et 6.203 m² stort areal, beliggende på matr. nr. 1x Næstholt Gde, Snejbjerg. Der blev i alt afgravet 678 m² fordelt på 6 søgegrøfter. Ved forundersøgelsen fremkom to kogestensgruber.

HEM 5386 Sofiedal

Museum Midtjylland udførte i perioden 6.-10. oktober 2014 en arkæologisk undersøgelse af et ca. 3.280 m² stort område nordvest for Herning langs den eksisterende landevej mellem Herning og Holstebro. Der fremkom fortidsminder i form af bebyggelsesspor; skelgrøfter, gruber og en brønd, formentlig fra senmiddelalderen. Blandt fundene var et fragment af en pottékakkel med firkantet munding og lokaliteten daterer sig derfor formentlig til senmiddelalderen. Hertil fremkom spor af et fragmentarisk hus som formentlig har været opbygget som midtsulekonstruktion.

HEM 5387 Foldager II

Museum Midtjylland udførte i perioden 14.-23. oktober 2014 en arkæologisk forundersøgelse af et 12.650m² stort areal lige syd for den eksisterende landevej og den nuværende Foldagergård. Området er beliggende på matr. 1e, Foldager Gde., Ørre. På arealet blev fundet bebyggelsesspor i form af to hustomter, syv kogestensgruber og syv gruber. På baggrund af husenes udformning samt keramikken i gruberne dateres fundene foreløbigt til bronzealder/ældre jernalder.

HEM 5388 Hedegård III Sb.nr.: 180303-149.

Museum Midtjylland udførte i perioden 10. oktober til 30. oktober 2014 en arkæologisk forundersøgelse af et ca. 5 hektar stort areal ved Vindingvej/Kildevej vest for Aulum. Heraf er der afrømmet jord i søgegrøfter på i alt 9.042 m². Ved forundersøgelsen fremkom der fortidsminder i to forskellige områder på arealet. Det ene område i den nordvestlige del af arealet indeholder bebyggelsesspor i form af stolpehuller, gruber og kogestensgruber. Det andet område, som dækker store dele af den sydlige del af arealet, indeholdt flere huskonstruktioner med tilhørende funktionsgruber. En af huskonstruktionerne har en større forsænkning hvor i der blev fundet keramikskår og flintafslag. På baggrund af keramik- og hustypologi dateres bebyggelsesspor til senneolitikum til yngre bronzealder. Forud for undersøgelsen var der desuden kendskab til en gravhøj (sb. 180303-24) på arealet, men området hvor den var afsat viste sig at være ødelagt af nedgravninger fra nyere tid.

HEM 5389 Fruegård II

Museum Midtjylland udførte i perioden 3.-14. november 2014 en arkæologisk forundersøgelse og efterfølgende undersøgelse af et 6611 m² stort areal lige nord for Snejbjerg Hovedgade. Området ligger umiddelbart nord for HEM 5317 Fruegård og HEM 5316 Gammelagergård. I alt blev 3397,9 m² undersøgt i den udvidede forundersøgelse, her fremkom spor af bebyggelse i form af gruber, kogestensgruber samt stolpehuller. På baggrund af den fundne keramik dateres bebyggelsessporene til bronzealderen.

HEM 5390 Sindinggård

Museum Midtjylland udførte i perioden 8.-15. december 2014 en arkæologisk forundersøgelse af et 18.722 m² stort areal vest-nordvest for herregården Sindinggård syd for Sinding by. Ved undersøgelsen fremkom fortidsminder i form af tydelige spor af huse med en foreløbig datering fra jernalder til tidlig middelalder. Der er observeret mindst fem ret sikre huskonstruktioner, et kulturlag og tre hegnsforløb. Hertil et større antal anlæg der foreløbig ikke kan udredes.

HEM 5391 Skraldhus II

I forbindelse med motorvejsprojektet HEM 5090 Etape V, blev dele af matrikel 1k og 4g Ljørring by Avlum sogn forundersøgt i perioden 17. december 2014 til 5. januar 2015. På det berørte areal blev der fundet fortidsminder i form af stolpehuller, gruber, kogestensgruber, en mulig brønd samt et vejforløb og et kulturlag med Kongemoseflint.

HEM 5130 Bjørnholt-Herning 150 kV kabeltrace

Samlet er der i perioden 6-31. januar, 13.februar-9.april, 8.maj-6.juni og 10.juni-3.oktober 2014 undersøgt 38954m². Der blev fundet en række anlæg som ikke kunne dateres nærmere, herunder et ældre vejforløb, ardspor, kogestensgruber, gruber og stor stenpakninger. I traceen lå der også et hulbælte (HEM 5329 Remmevej 33, Ikast Sogn) som består af 40 stolpehuller placeret i tilnærmelsesvis 5 rækker samt en ekstra række på indersiden. Hulbæltet er desuden konstateret både nordvest og sydøst for søgegrøften i tidligere udgravninger. Hulbæltet strækker sig ca. 240 meter mod nordvest samt ca. 80 meter mod sydøst.

Vest for hulbæltet er der registreret mindst et hus fra germansk jernalder, samt diverse andre bopladsspor som hegn, gruber og stolpehuller, heriblandt sandsynligvis flere huse. Alle anlæg i grøft A196 hører til en tidligere undersøgt boplads (HEM 3994 Gammelbosig) der er delvist undersøgt under Vardevej.

Daglig leder: Søren Timm Christensen

HEM 5140 Trehøjevejs udvidelse

Undersøgt i perioden 13. august, 24-27. september, 7., 11., 16. og 31. oktober, 28. november, 10. december 2013 samt 10. februar 2014. Samlet blev der undersøgt 16.010m² fordelt på i alt 16 søgegrøfter. Der fremkom ingen skjulte fortidsminder.

Daglig leder: Søren Timm Christensen

HEM 5260 Bording Å og Bodholt Bæk

I perioden 4. – 20. november 2014 har Museum Midtjylland gennemført første del af den arkæologisk forundersøgelse i forbindelse med genslyngning af Bording Å og Bodholt Bæk, umiddelbart nordvest for Bording by. Første del af forundersøgelsen omfattede forlægningen af Bodholt Bæk hen over en godt 1 km lang strækning. Der blev i alt gravet 41 søgegrøfter/prøvehuller, der alle havde en bredde på 1,4 m. Der fremkom bl.a. et fragment af en ildskørnet flække, dog uden relation til et anlæg. Der blev ikke registreret yderlige genstande eller forhistoriske anlæg i forbindelse med forundersøgelsen.

Daglig leder: Vibeke Juul Pedersen

HEM 5264 Holing NV, vandledning

Museum Midtjylland udførte i perioden 11. til 22. september 2014 en arkæologisk undersøgelse af et ca. 857 m² stort areal ved Holing nord for Herning forud for anlæg af ny vandledning. Der fremkom et meget stort antal fortidsminder i form af bebyggelsesspor i form af fem huskonstruktioner, rester af tre jernudvindingsovne og 18 gruber. Anlæggene daterer sig formentlig til yngre jernalder.

Daglig leder: Martin Winther Olesen

HEM 5268 Regnvandsbassin Aulum

I perioden 6.-13. januar, 10.-13. februar, 10. og 30. april foretog Museum Midtjylland forundersøgelse af en række regnvandsbassiner ved Avlum. Her blev der undersøgt et areal af 33.730m². Museet observerede intet af kulturhistorisk interesse ved undersøgelsen.

Daglig leder: Martin Winther Olesen

HEM 5270 Krogstrup VII, Snebjerg Sogn

I perioden 22. august – 10. september 2014 har Museum Midtjylland lavet forundersøgelse på et ca. 23.200m² stort areal i forbindelse med, at Herning Vand A/S skal i gang med at anlægge en ny regnvandsledning og et nyt regnvandsbassin i den sydvestlige del af Snebjerg. I perioden 31. oktober - 21. november 2014 har Museum Midtjylland lavet udgravning på et ca. 4.000 m² stort areal i forbindelse hermed. Vest for Krogstrupvej udgravedes to huskonstruktioner fra ældre førromersk jernalder. Dertil flere kraftige stolpehuller, der muligvis indgår i en eller flere konstruktioner med uvis datering, samt hegnsforløb der kan være samtidig med den førromerske bebyggelse. Dertil råstof/affaldsgruber og arbejdsgruber, heraf et par formodede ovne, samt kogegruber. I den nordlige del af feltet er der fundet en nedsat urne, dateret til yngre bronzealder, samt et grubekompleks med keramik, dateres til yngre bronzealder/ældre førromersk jernalder. Urnen og grubekomplekset er fundet syd for den nærliggende overpløjet gravhøj, Sted- og loknr: 180314-48. Øst for Krogstrupvej er udgravet et lille ældre førromersk hus, A382 med omløbende vægggrøft og stald med båseskillerum i den østlige del. I den vestlige del af huset er udgravet et jernudvindingsovn med fund af slagge.

Desuden blev der lagt en øst-vest-gående søgegrøft, hvor der i ”Fund og Fortidsminder” er markeret en rundhøj, sb.nr. 48. Punktet synes dog afsat omkring 30 for sydligt, således at den registrerede høj reelt er placeret på marken nord for bassinet.

Daglig leder: Vibeke Juul Pedersen

HEM 5302 Isenvad Syd, Ikast Sogn

I dagene 6. til 10. februar 2014 har Museum Midtjylland foretaget arkæologisk forundersøgelse af et ca. 11.400 m² stort areal syd for Isenvad i forbindelse med opsætningen af et solvarmeanlæg foranlediget af Ikast Værkerne. Der blev i alt afgravet 2940 m² fordelt på 16 søgegrøfter samt udvidelser af disse. Ved undersøgelsen fremkom en enkelt kogestensgrube og en mulig moderne nedgravning. Desuden fandtes i mulden et enkelt randskår samt en flække. Undersøgelsen betragtes som afsluttet og området frigives således til videre anlægsarbejde.

Daglig leder: Vibeke Juul Pedersen

HEM 5304 Byvej St. Thorlund, Ejstrup Sogn

Museum Midtjylland har i dagene 22. - 24. april 2014 fulgt optagningen af stenkiste over et mindre vandløb, en sidegren til Holtum Å, som krydser Byvej øst for St. Thorlund by ved Ejstrupholm. Stenkisten skulle fjernes i forbindelse med Ikast-Brand Kommunes vejvedligeholdelse og skulle erstattes af et nyt rør. Standstenene var placeret i to rækker, som dannede en åbning (vandgennemløb) på ca. 45 cm. De stod som regel placeret med den plane, tilhuggede side ud mod åbningen. Standstenene havde en højde på omkring 45 cm (frihøjden i stenkisten). Stedvist stod to sten oven på hinanden for at nå denne højde. Mellem de mere uregelmæssige sten var der pakket mindre sten. Stenkistens fulde udstrækning kunne opgøres til 20,15 m.

Daglig leder: Vibeke Juul Pedersen

HEM 5309 Klovborg Bæk, Klovborg Sogn

Museum Midtjylland har d. 23. april 2014 fulgt optagningen af stenkiste over et mindre vandløb, Klovborg Bæk, som krydser Skadevej lige nord for Klovborg By. Stenkisten skulle fjernes i forbindelse med Ikast-Brand Kommunes vejvedligeholdelse og skulle erstattes af et nyt rør.

Der registreredes i alt 12 dæksten ved udgravningen. Stenkistens sider var opbygget af større og mindre granitsten lagt i op til fire skifter. Kistens ydersider blev støttet af en stenpakning bestående af mindre sten. Siderne dannede en åbning på ca. 40 cm i østenden. Stenkistens originale åbning i vestenden var i nyere tid blevet erstattet med et betonrør. Den indre bredde i denne ende blev målt til ca. 70 cm. Stenkistens fulde bredde blev målt til 1,4 m, og længden til mindst 5,8 m.

Daglig leder: Vibeke Juul Pedersen

HEM 5312 Kirkebakke Øst, Gjellerup Sogn

Museum Midtjylland har i perioden 1. til 10. september 2014 foretaget arkæologisk forundersøgelse på et 42.120m² stort areal i det nordlige Gjellerup i forbindelse med byggemodning. De afgravede kvadratmeter giver sammenlagt 8.328,5m² og fordeler sig på 18 søgegrøfter og fem udvidelser. Her fandtes spor af bebyggelse samt en urnegrav som er velbevaret og daterer sig formentlig til jernalder. Den indeholdt ingen gravgaver, som kunne indkredse datering nærmere. På baggrund af forundersøgelsen dateres bopladssporene i form af to til tre huse til bronzealder.

Daglig leder: Constanze Rassmann

HEM 5313 Finlandsvej, Vildbjerg

Museum Midtjylland har i perioden 27. februar til 7. marts samt den 24. marts 2014 forundersøgt et areal på i alt cirka 70.950 m². Herved fremkom et muligt stolpehul og en trækulsplet. Museum Midtjylland har i perioden 15.-30. april 2014 fortsat forundersøgelsen af arealet vest for Finlandsvej. Her fremkom der to huse fra førromersk jernalder samt spredte ni gruber, tre kogestensgruber og tre områder med ardspor.

Daglig leder: Søren Timm Christensen

HEM 5327 Ørnevej

Museum Midtjylland har i perioden 3. – 8. oktober 2014 gennemført arkæologisk forundersøgelse i forbindelse med, at Haderup Kraftvarmeværk ønsker at anlægge et nyt solfangeranlæg på et ca. 15.500 m² stort areal i den nordvestlige udkant af Haderup. Ved forundersøgelsen blev der registreret to kogestensgruber, men en diameter på henholdsvis 47 og 65 cm og var 25 og 35 cm dybe. Fylden bestod af gruset, trækulholdigt sand.

Daglig leder: Martin Winther Olesen

HEM 5329 Skovrejsning

Undersøgelser i forbindelse med skovrejsning fordeler sig på følgende sager.

Daglig leder: Martin Winther Olesen, Vibeke Juul Pedersen

HEM 5452 Kokmosevej 4

Museum Midtjylland har i dagene 20.-21. november 2014 foretaget arkæologisk undersøgelse i forbindelse med skovrejsning på Kokmosevej 4, matr.nr. 12a Skærlund By, Brande. Det berørte areal er 10,63 ha stor. Der blev rekognosceret på hele arealet samt afdækket i alt 91,43 m² fordelt på fire søgegrøfter. Ved undersøgelsen fremkom enkelte moderne anlæg i form af dræn, hegnspæle opfyld og nedgravninger men ingen anlæg af arkæologisk eller kulturhistorisk interesse.

HEM 5353 Ronnumvej, Karstoft Sogn

Museum Midtjylland har den 24. november 2014 foretaget arkæologisk undersøgelse i forbindelse med skovrejsning på Ronnumvej, matr.nr. 13v og 13x Sønderlandet, Skarrild. Det berørte areal har et areal på 6,68 ha. Der blev rekognosceret på hele arealet, men der blev ikke udlagt søgegrøfter. Ved undersøgelsen fremkom der ingen anlæg af arkæologisk eller kulturhistorisk interesse.

HEM 5354 Rind Plantage, Rind Sogn

Museum Midtjylland har i dagene 19.-20. november 2014 foretaget arkæologisk undersøgelse i forbindelse med skovrejsning i Rind Plantage, matr.nr. 1au Skærbæk Gd., Rind. Det berørte areal er beliggende ved Skærgårdvej øst for Skærbæk og har et areal på 5,75 ha. Der blev i alt afdækket 116,57 m² fordelt på fire søgegrøfter. Ved undersøgelsen fremkom enkelte moderne anlæg i form af dræn men ingen anlæg af arkæologisk eller kulturhistorisk interesse.

HEM 5403 Bakkegård Syd

I perioden 21. oktober til 13. november har Museum Midtjylland gennemført forundersøgelser på en ca 100.000 m² stor erhvervsgrund ved Hammerum. Der er gravet 41 søgegrøfter på i alt 18.849 m² og der blev ikke gjort fund som gav anledning til yderligere arkæologiske udgravninger.

Daglig leder: Martin Winter Olesen

HEM 5404 Dørslundvej 59 B

Museum Midtjylland har i perioden 24. – 28. oktober 2014 foretaget arkæologisk udgravning på det areal, hvor Andelskartoffelmelsfabrikken Midtjylland skal opføre en lagune til opbevaring af frugt vand. Der blev i forbindelse med udgravningen afsat et felt omkring de ved forundersøgelsen fremkomne jernudvindingsovne. Ved udgravningen undersøgte foruden de tre allerede kendte jernudvindingsovne 16 fyldskifter, 1 mindre grube samt 3 stolpehuller, der ikke umiddelbart indgår i nogen konstruktion. Endelig afdækkedes 11 større moderne nedgravninger. Ovntypen kendes fra perioden omkring 200-600 e.Kr.

Daglig leder: Vibeke Juul Pedersen

Sager med detektorfund**HEM 2539 Rind gl. præstegård, Rind Sogn**

Ved detektorafsøgning er der fremkommet en seglstampe i bly, en borgerkrigsmønt? Og en kobbersterling, en tenvægt, en bronzenål og to bæltespænder i bronze. Fundet og indleveret af Kirsten B. Seglstampe, mønter og tenvægt er indsendt til Nationalmuseet som danefæ.

HEM 5084 Sinding Kirke, Sinding Sogn

Broche i bronze eller kobber udsmykket i skjoldmønster, ni fragmenter af bronzearmringe samt fragment af en bronzehalsring, to fragmenter af bronzehalskrave, to fragmenter af ornamenteret bælteplade, seks fragmenter af ubestemmelig bronzeplade, fragment af en bronzedolk, et blyvægtlod samt diverse: fragmenter af malmgryder, tinknap, støbeaffald og bronzefragmenter. De fleste af genstandene stammer med stor sandsynlighed fra opløjede bronzealdergrave. De er fundet og indleveret af Morten B. Nielsen og Lars B. Christensen. Af de 31 indleverede genstande er 22 indsendt til Nationalmuseet som danefæ.

HEM 5211 Lind Sydvest, Rind Sogn

Ved detektorafsøgning er der fremkommet en tenvægt i bly, samt diverse genstande i bronze, jern mm.: tinbæger, klokke knebel, fingerbøl, knap og urviser. Fundet og indleveret af Kirsten B. Tenvægten er indsendt til Nationalmuseet som danefæ.

HEM 5217 Lund Marked, Gjellerup Sogn:

Ved detektorafsøgning på den gamle markedsplads ved Lund fremkom en borgerkrigsmønt. Fundet og indleveret af Milen Raychev Minkov. Mønten er indsendt til Nationalmuseet som danefæ.

HEM 5219 Hedegård I, Ejstrup Sogn:

Ved detektorafsøgning på lokaliteten Hedegård ved Ejstrupholm fremkom et forgyldt dragehoved, en forgyldt bronzeplade, fire ligearmede fibler, en skivefibula, en næbfibula et helt samt et fragment af trefliget spænde, fire denarer, et ubestemmeligt stykke samt en lille bronzeskal. Disse genstande blev fundet og indleveret af Kim Callesen. Fra samme lokalitet er indleveret en tremissis (guld) samt en pladefibula, fundet af Arild Stampe Rasmussen. Enkelte genstande er med finders accept midlertidigt udstillet på Vester Palsgård. De resterende genstande er indsendt til Nationalmuseet som danefæ. Tremisissen er allerede erklæret for danefæ.

HEM 5312 Kirkebakke Øst Gjellerup Sogn: Ved detektorafsøgning er der fundet to seglstamper, tre kobbersterling samt en ubestemmelig mønt, fire tenvægte, otte bæltespænder og et bogspænde, et ornamenteret bronzebeslag, en klædeplombe med stempel (muligvis fra Leiden), en bronzeknap, to rembeslag og en remende, tre lod - heraf to af bly, et ornamenterede pladefragment samt to fragmenterede plader af bly. Hertil kommer diverse skår af kobber-/bronzeskåle, malmgrydeben samt andre nyere objekter af især bronze/kobber. Genstandene er indleveret af Anders Wolff og Bjørn Chr. Sørensen. 14 genstande er indsendt til Nationalmuseet som danefæ.

HEM 5325 Lybæk, Rind Sogn: Ved detektorafsøgning er der fremkommet to bæltespænder i bronze samt en tenvægt i bly. Fundet og indleveret af Kirsten B. Sidstnævnte er indsendt til Nationalmuseet som danefæ.

HEM 5326 Sønderhede, Gjellerup Sogn: Ved detektorafsøgning er der fremkommet et fragment af en lysestage i bronze, et målebæger ligeledes i bronze, et skomagterskilt i bly samt en ikke bestemt, kegleformet genstand. Fundet og indleveret af Anders Wolff.

HEM 5318 Ørnoved, Tjørring Sogn: I forbindelse med forundersøgelsen på den nye Herning-Holstebro motorvej er dele af strækningen blevet afsøgt med metaldetektor af Bjørn Chr. Sørensen. Ved gården Ørnoved nordvest for Tjørring by fremkom en del genstande: To bæltespænder, fire tenvægte af bly, to vægtlod, fragment af (sølv-?)kæde, tre blykugler samt diverse fragmenter, støberester, beslag, søm og nagler mm. En del genstande er blevet sendt til konservering, og det vil herefter blive vurderet, om de skal indsendes til Nationalmuseet som danefæ.

Den arkæologiske virksomhed har i 2014 resulteret i en tilvækst i museets samlinger på i alt 4070 fundnumre, hvoraf 761 er jordprøver.

Museets udgifter til diverse arkæologiske undersøgelser beløber sig til i alt 104.563,44 kr.

Byggesager

Museet gennemgår lokalplaner og diverse byggesager og tilladelser, hvilket er meget tidskrævende. Det drejer sig om små og store byggerier samt sager vedr. blandt andet jordvarme, solfangeranlæg, nedsivningsanlæg, vindmøller, etablering af søer, råstofudnyttelser, vandløbsreguleringer, læhegn, miljøgodkendelser, zonetilladelser, naturpleje, skovrejsninger samt dispensationer vedr. byggelinjer og fredningslinjer. Mange af disse sager er uden interesse og medfører intet arbejde ud over at se dem igennem. Men i en række sager er det nødvendigt at foretage arkivalsk kontrol for at afklare, om der er tidligere fund fra området. I en del tilfælde bliver ejeren kontaktet, eller der foretages besigtigelse, inden der kan tages stilling til sagen. I Herning Kommune og Ikast-Brande Kommune er der i 2014 gennemgået henved 1200 byggesager.

3.0 SAMLINGER, ARKIVER, BIBLIOTEK

3.1 Bibliotek

Biblioteket gennemgås løbende.

4.0 BEVARING

Museets besætning af Dansk Landfår er ved årets udgang 70 får, 2 avlsvæddere og 16 gute får og lam. På Klosterlund er vores jyske hest Prins Aksel en stabil arbejds- og kørehest. Fra Erik Ørnberg blev i 2013 indkøbt yderligere en 2 års jydsk vallak kaldet Robert, som skulle supplere Prins Aksel. Robert måtte i begyndelsen af 2015 afhændes på grund af uroligt temperament. Smådyrene består fortsat af kaniner, landhøns, landænder, grå gæs og danske dueracer.

4.1 Konservering

Museet har et formaliseret samarbejde med Konserveringscenter Vest i Ølgod.

5.0 FORMIDLING

Museum Midtjylland formidler bredt og varieret på alle sine afdelinger, som det fremgår af aktivitetskalenderen, der er et fælles program for alle afdelinger.

Museum Midtjylland, Textilforum og Hammerum-Pigen har hver en facebook-side. Desuden findes en Twitter-profil @musmidtj for Museum Midtjylland og en instagram-profil for både Museum Midtjylland @museum_midtjylland og Textilforum @textilforum

5.1 Permanente udstillinger

Herning Museum

De permanente udstillinger blev i 2014 delvist nedtaget. Besættelsesudstillingen samt udstillingen om Evald Tang Kristensen bibeholdes i bygninger på det nu tidligere Herning Museum. Hammerum-pigen blev flyttet til Textilforum, hvor den blev udstillet i ét af uldkamrene.

Bygningerne fra det tidligere Herning Museum skal fremadrettet huse en række historisk forankrede foreninger – inklusiv Landsbylauget – i det nye Historiens Hus. I fremtiden vil aktiviteterne under Museum Midtjylland foregå i Frilandsmuseet.

Textilforum

De permanente udstillinger blev ikke ændret i 2014.

Klosterlund Museum og Naturcenter & Vester Palsgaard Skovmuseum

Højderyggen – et landskab skabt af mennesker

Ny permanent udstilling i skovridergårdens 1. sal, der gennem tre år er blevet gennemrestaureret af museets mange frivillige. Udstillingen fortæller om Højderyggens forvandling fra et tyndt befolket hedelandskab omkring 1800 til et kulturlandskab bestående af plantager, landbrugsland og fredet natur. Desuden fortæller udstillingen om gårde, landsbyer, håndværk og industri, folkelige bevægelser, skoler og kirker.

Oldtiden på Nørre Snede egnen

Den tidligere oldtidsudstilling på Vester Palsgaard Skovmuseum er ændret og suppleret med fund fra nyere udgravninger foretaget af Museum Midtjylland. Museumsinspektør Vibeke Juul Pedersen har lavet udstillingen for Skovmuseet.

5.2 Særudstillinger

Frilandsmuseet

Udstilling af smedeværktøj fra firmaet Johannes Jensen og Søn, doneret af Finn Jensen.

Textilforum

"Livets højtider". 4. marts til 15. maj 2014. Døb, konfirmation, bryllup og begravelse knytter alle forskellige former for beklædning til sig. Udstillingen blev til i samarbejde med museets frivillige.

"Knud Laursen – 90 år i farver". 4. april til 18. maj. Udstilling af Knud Laursens malerier og skulpturer i anledning af hans 90-års fødselsdag.

"TEX11". 13. maj til 15. august. Udstilling af eksamensprojekter fra VIA Design på professionsbacheloruddannelsen i tekstildesign, -håndværk og -formidling.

"Da Herning klædte Danmark". 1. juni til 31. december. Tøj fra 1950 til 1970 hentet i Textilforums magasiner. Det var tiden, hvor danskernes tøj blev skabt i Midtjylland. Tøjet udstilles sammen med fotoudstillingen Industri- Industri, der viser de 25 nationale industriminder i Danmark, som Kulturstyrelsen udpegede i 2007. Textilbyen Herning er en af disse 25 nationale industriminder.

Klosterlund Museum og Naturcenter

6. april – 16. juni: Kunstudstillingen "Nærhed" ved billedkunstner Jette Bækgaard.

2. september – 31. december: Skolen i 200 år. Den danske Folkeskole fejrede i 2014 sit 200 års jubilæum. Museet blev kontaktet af Børne- og Undervisningsudvalget i Ikast-Brande Kommune, repræsenteret ved Evald Asp, med henblik på deltagelse i fejringen. Museet deltog på aktiv vis på flere områder. Det nu tidligere Herning Museums skolestue med pulte, kateder, bøger, tavle, anskuelsesbilleder og spanskrør, blev udstillet på Klosterlund, med bidrag fra Vester Palsgaard Skovmuseum og Klosterlund Museum.

5.3 Anden formidling:

Museum Midtjylland

D. 29. april afholdt Museum Midtjylland formidlingskonference Det sanselige museum med følgende oplægsholdere: Geoffrey Marsh, Victoria & Albert Museum, London, Felix Beck, Art+Com, Berlin, Kaj Grønæk, Alexandra Instituttet og AU, Sigrød Bennike, Torden og Lynild, København. I konferencen deltog 50 personer. Konferencen var finansieret af midler fra Kulturstyrelsen.

D. 1. til 3. maj deltog Museum Midtjyllands personale i en ekskursion til Bornholm og Skåne. Turen var en afskedsgave til Hans Rostholm, tidligere leder af museets arkæologiske afdeling. Turens emne var oldtidsminder, især helleristninger.

I foråret 2014 deltog Museum Midtjylland i Experiment LYD under MMEEx. Formålet var at arbejde med, hvordan lyd kan spille en rolle i museumsformidlingen, under inddragelse af teknologier fra lydindustrien. I forløbet deltog museer, universiteter og virksomheder, der arbejder med lyd og lyddesign. Lyden af Textilforums maskiner indgik som en case i projektet.

D. 22. oktober afholdtes workshop om Naturvidenskab og Konservering under kapitel 8 arbejdet. Arrangeret af Museum Midtjylland i samarbejde med Moesgaard Museum. Deltagelse af alle museets arkæologer, arkæologer fra Silkeborg Museum og Holstebro Museum.

D. 3. november arrangerede Søren Timm Christensen, Martin Winther Olsen og Constanze Rassmann i samarbejde med Moesgård Museum et seminar om kapitel 8 arbejde i Midtjylland.

Herning Museum/Frilandsmuseet

- D. 25. januar. Fortællerdag i forbindelse med Evald Tang Kristensens fødselsdag.
- D. 11. februar. Vinterferie på Frilandsmuseet med fejring af fastelavn som i gamle dage.
- D. 15. april. Påske, æggetrantning samt åbent hus i Landsbylauget
- D. 31. oktober. Kulturnat: Spøgelsesjagt på museet
- D. 22. november. Ane Maries Jul

Textilforum

- D. 7. februar. Kultur- og erhvervsafdelingen i Region Midtjylland afholdt miniseminar på Textilforum.
- D. 12. og 13. februar. Skørte- og supermandsværksted for børn med rundvisning i Textilforums magasiner
- D. 14. marts. Lancering af Midtjyske fortællinger 2013 i cafeen på Textilforum.
- D. 22. marts. Sokkedyrsværksted og familierundvisning som optakt til børneteaterforestillingen om Kassemadsen.
- D. 22. marts. Kasse-Madsen – børneteater af Teater Refleksion, arrangeret i samarbejde med Herning Bibliotekerne.
- D. 21. juni. Textilforums filte- og påklædningsdukkeværksted deltog i Liv i Sdr. Anlæg.
- D. 1., 2. og 3. juli. Påklædningsdukkeværksted og rundvisning på Textilforums magasiner.
- D. 5., 6. og 7. august. Mæh – en dag med uld
- D. 13. september. Textilforums sy piger deltog i Aktivdagen på Aktivcentret i Herning.
- D. 12. oktober. Åbent hus Kom og mød syersken og strikkeren
- D. 14., 15. og 16. oktober. Efterårsferieaktiviteter på Textilforum
- D. 8. og 9. november. Textilforums sokkedyrsværksted deltog i Børneteaterfestivalen i Huset no. 7. i Herning.
- D. 23. november. Kreativt julegave- og nisseværksted med efterfølgende åbning af Mette Modes nisser i Nordea i Østergade i Herning.

Vester Palsgaard Skovmuseum

- D. 12.-13. februar. Vinterferie. Kreative værksteder med fremstilling af voksllys, lave fastelavnsmasker, klippe gækkebreve og lave fastelavnsris, samt bag din egen fastelavnsbolle.
- D. 9. marts. Udstillingsåbning: Højderyggen- Et landskab skabt af mennesker.
- D. 12. marts. Generalforsamling i Støtteforeningen Vester Palsgaard Skovmuseum. Bagefter indlæg ved museumsdirektør Tinna Møbjerg om Museum Midtjyllands fremtidsplaner.
- D. 5. maj. Medlemstur til Statsfængslet Midtjylland. Foredrag og rundvisning ved Statsfængslet.
- D. 10. maj. Forårets fugle ved Palsgaard. Fugletur i samarbejde med Dansk Ornitologisk Forening
- D. 14. maj. Sangaften i Skovridergården med organist Rita Olsen og Palle og Anne Mette Bech fra Klovborg. Sange fra Højskolesangbogen
- D. 16. juli. Cykeltur på Hjortestien, Harrild Hede og Nørlund Plantage
- D. 17. juli. Vandretur – Rundt om Rørbæk Sø
- D. 17. august. Sommerfest på Palsgaard. Kulturhistorisk arrangement med gammelt håndværk og boder med kunsthåndværk. Kulsvidning på museets græsareal
- D. 7. september. Bustur for medlemmer af museumsforeningerne i Ikast-Brande. Tur til bl.a. Møntergården i Odense, Dømkirken i Odense, Hørvævmuseet og Frøbjerg Bavnehøj.
- D. 7. september. Svampetur – Naturens Dag. Arrangement med Danmarks Naturfredningsforening, Ikast-Brande
- D. 11. oktober. Fællesspisning på Vester Palsgaard.
- D. 15.-16. oktober. Efterårsferie-aktiviteter. Medbring egne æbler og pres egen æblemost, snittebænke, dekorer hjemmelavet papir, grovsmeden arbejder og skyd med bue og pil.

- D. 31. oktober. Halloween på Skovmuseet. Museet er mørklagt og der skal løses opgaver undervejs.
- D. 29.-30. november. Jul i Skovridergården. Mange aktiviteter, æbler i voks, klip julepynt, lav en juledekoration, bage pebernødder. Smag vafler bagt på det gamle komfur.

Klosterlund Museum og Naturcenter

- D. 10.-11. februar. Vinterferie. Kreative værksteder med fremstilling af voksløys, lave fastelavnsmasker, klippe gækkebreve og lave fastelavnsris, samt bag din egen fastelavnsbolle.
- D. 17. marts. Ikast-Brandes byråd besøgte Klosterlund.
- D. 19. marts. Generalforsamling i Klosterlund Museumsforening. Bag efter indlæg ved museumsdirektør Tinna Møbjerg om Museum Midtjyllands fremtidsplaner.
- D. 6. april. Åbning af Jette Bækgaards kunststilling på Klosterlund: "Nærhed".
- D. 25. maj. Fugletur i Stenholt Skov i samarbejde med DOF
- D. 2. juni. Møde i Landbrugspuljen på Klosterlund Museum og Naturcenter. STP og BV deltog
- D. 5. juni. Socialdemokratiet i Engesvang holdt Grundlovs-møde på Klosterlund.
- D. 15. juni. Klosterlund Kildemarked. Kulturhistorisk arrangement med boder, demonstration af gammelt håndværk, korsang og musik.
- D. 17. juni. Arrangement med Kjellerup Landbo Seniorklub.
- D. 19. juni. Østre Skole i Ikast besøg med 4. klasse med forældre og søskende.
- D. 7. juli. Tørvetriller for en dag på Klosterlund.
- D. 9. juli. Cykeltur på Alheden langs Hærvejen med Carsten Tatarczuk og Søren Toftgaard Poulsen som guide.
- D. 12.-13. juli. Arbejdende museum på Klosterlund.
- D. 14. juli. Tørvetriller for en dag på Klosterlund.
- D. 19.-20. juli. Arbejdende museum på Klosterlund.
- D. 21. juli. Tørvetriller for en dag på Klosterlund.
- D. 24. juli. Tørvetriller for en dag på Klosterlund.
- D. 26.-27. juli. Arbejdende museum på Klosterlund.
- D. 28. juli. Tørvetriller for en dag på Klosterlund.
- D. 31. juli. Tørvetriller for en dag på Klosterlund.
- D. 2.-3. august. Arbejdende museum på Klosterlund
- D. 30. september. Reception og officiel åbning af Ikast-Brande Kommunes fejring af den Danske folkeskole 200 år. Der blev serveret mad fra 1800-tallet, rugbrødstærte og kanelkager fra Madam Mangors kagebog. 30 personer.
- D. 13.-14. oktober. Efterårsferie-aktiviteter. Medbring egne æbler og pres egen æblemest, snittebænke, dekorer hjemmelavet papir, grovsmeden arbejder og skyd med bue og pil.
- D. 22.-23. november. Jul på Klosterlund. Mange boder og aktiviteter, æbler i voks, klip julepynt, bage pebernødder og flette julebukke i halm. Servering af hjemmebagte æbleskiver og klejner. Smagsprøver på medister og lammerullepølse samt vaniljekranse.

5.3.1 Formidling i undervisningsøjemed

Herning Museum/Frilandsmuseet

- D. 22. maj. Besøg og rundvisning af studerende og lektorer fra FU Berlin: Martin Winther Olsen & Constanze Rassmann
- D. 1. oktober. Besøg og rundvisning af studerende og lektorer CAU Kiel: Martin Winther Olsen, Vibeke Juul Pedersen & Constanze Rassmann
- D. 2. oktober. 50 elever fra Hammerum Skole på rundvisning på Frilandsmuseet.

Textilforum

- D. 23. januar. En klasse fra Herning Gymnasium fik en rundvisning på Textilforum og skulle efterfølgende lave et innovationsprojekt omkring fremtidens Textilforum. Projekterne blev fremlagt for Kristine Holm-Jensen ved dagens slutning på Herning Gymnasium.
- D. 6. februar: Tre elever fra HTX fik en rundvisning med særlig fokus på kartemaskinen. Rundvisningen foretoges af museets frivillige Thorkild Egeriis.
- D. 13. februar. Kristine Holm-Jensen holdt foredraget Fra hosekræmmer til overlock på TEKO.
- D. 27. februar. Ti elever fra beklædningshåndværkeruddannelsen på TEKO Aarhus fik en rundvisning. Rundvisningen foretoges af museets frivillige John Wulff
- D. 3. september. En klasse fra Herning Gymnasium fik en rundvisning på Textilforum og skulle efterfølgende lave et innovationsprojekt omkring fremtidens Textilforum. Projekterne blev fremlagt for Kristine Holm-Jensen den efterfølgende dag på Herning Gymnasium.
- D. 8. og 11. september Kristine Holm-Jensen holdt foredraget Fra hosekræmmer til overlock på TEKO for tre klasser.
- D. 18. september. Kristine Holm-Jensen holdt foredraget fra Hosekræmmer til overlock på Skals design- og håndarbejdsskole.
- D. 14. november. Omvisning for to skoleklasser fra Midtjyllands kristne friskole.
- D. 16. december. Rundvisning for Herning Gymnasium.

Klosterlund Museum og Naturcenter

Undervisningsforløb med Carsten Tatarczuk på Klosterlund

- 02.05.2014 - 61 børn, 33 voksne - Naturvejledning
- 19.05.2014 - 54 børn, 4 voksne - Stenalder
- 22.05.2014 - 77 børn, 7 voksne - Stenalder
- 12.06.2014 - 19 børn, 3 voksne - Stenalder
- 08.07.2014 - 65 børn, 10 voksne - Hestevognskørsel
- 10.07.2014 - 70 børn, 5 voksne - Hestevognskørsel
- 15.07.2014 - 40 børn, 30 voksne - Hestevognskørsel
- 24.07.2014 - 64 voksne Højskolen, Stenholt Skov
- 31.08.2014 - 30 voksne Bølling Sø
- 25.09.2014 - 17 voksne Naturvejledning
- 28.09.2014 - 16 voksne Svampetur

Ikast-Brande kommune havde tema om skolen i 200 år i uge 41 og museet tilbød undervisning og rundvisning i skoleudstillingen til kommunens skoler:

- D. 16/9: Ikast Nordre Skole, 7 elever
- D. 19/9: Klovsborg Skole, 13 elever
- D. 30/9: Ikast Nordre Skole, 5 elever
- D. 30/9: Reception og officiel åbning af Ikast-Brande Kommunes fejring af den Danske folkeskole 200 år. Der blev serveret mad fra 1800-tallet, rugbrødstærte og kanelkager fra Madam Mangors kagebog. 30 personer.
- D. 1/10: Engesvang Skole, 25 elever
- D. 2/10: Ejstrupholm Skole, specialklasse og 3. klasse, i alt 30 elever
- D. 3/10: Klippen Friskole, Voel. 50 elever
- D. 6/10: Ikast Nordre Skole og Thorning Skole. 90 elever
- D. 7/10: Ikast Østre Skole og Thorning Skole. 77 elever
- D. 8/10: Ejstrupholm Skole og Thorning Skole. 63 elever
- D. 9/10: Ikast Nordre Skole. 50 elever
- D. 20/10: Vildbjerg Skole. 6 elever
- D. 23/10: Ikast Nordre Skole. 7 elever
- D. 27/10: Hammerum Friskole. 45 børn
- D. 28/10: Hammerum Friskole. 45 elever
- D. 30/10: Hammerum Friskole. 40 elever
- D. 10/11: Vildbjerg Skole. 6 elever

Undervisningen i skolestuen og udstillingen samt rundvisning på museet blev varetaget af tidligere lærer og museumsvært Jens Sandal, museumsinspektør Brit Vestergaard og naturvejleder Carsten Tartarczuk.

I forbindelse med skole-jubilæet havde Klosterlund Museum og Naturcenter besøg af 559 elever fordelt over en måneds tid.

Vester Palsgaard Skovmuseum

D. 29. april: Lindved Skole, 2 3. klasser, rundvisning samt fremstilling af smør i smørkærner, bagning af boller i gammelt komfur og gamle sanglege i haven. STP-BV

D. 20.-22. maj: Børnehaven Regnbuen fra Hampen benytter museets græsareal holder udebørnehave. Vi stiller toiletfaciliteter og vand til rådighed.

5.3.2 Omvisninger og foredrag:

Herning Museum Nyere tid

D. 19. maj. Hedeboender og de første tekstilfabrikker – Byvandring.

Herning Museum Interne foredrag - Arkæologi

D. 21. januar. Foredrag Constanze Rassmann. Jylland og Sydtyskland – En globaliseret bronzealderverden?

D. 18. februar. Foredrag Jens Peter Schjødt. Religion i Norden.

D. 25. marts. Foredrag Anne Pedersen. Togterne.

D. 6. maj. Foredrag Mads Dengsø Jessen Nationalmuseet. Monumenterne i Jelling – gravplads, befæstning og propaganda.

D. 2. september. Foredrag Søren T. Christensen. Vore Vikinger

D. 23. september. Foredrag Lone G. Thomsen: Grubehuset som værksted og bolig?

D. 21. oktober. Foredrag Lene B. Frandsen. Vestjyske Vikinger.

D. 18. november. Foredrag Louise K. Henriksen: Hjerteblood – 50 år med vikingeskibe.

Herning Museum Omvisninger - Arkæologi

D. 26. april: Arrangement i samarbejde med ”Forskningens døgn” og Borgprojekt ved Agerskov Vold: Martin Winther Olsen & Mikkel Fuglsang.

D. 18. september. Foredrag om arkæologien på Herningegnen i Historisk Forening: Constanze Rassmann.

D. 23. september. Bustur for museumsforening og andre interesserede til de arkæologiske udgravninger ved motorvejen.

D. 3. til 5. oktober. Udflugt for museumsforening og andre interesserede til Berlin, besøg på bl.a. Vikingedstilling.

D.15. oktober. Åben udgravning.

Textilforum

D. 16. maj. Omvisning for 30 personer i forlængelse af et familiearrangement.

D. 27. juni. Omvisning for Lundgårdskolens tandplejeklinik.

D. 10. juli. Omvisning for Jobcenter Herning.

D. 25. august. Omvisninger for Struer Museums frivillige.

D. 27. august. Omvisning for Seniorfinans i det gamle Vejle amt.

D. 7. september. Omvisning for Langå Menighedsråd.

D. 6. oktober. Omvisning for Farsø Ældresag.

D. 12. november. Omvisning for Fashion Design Akademiet, København.

D. 15. december. Workshop for Midtjysk Lederforum omkring faglært arbejdskraft.

Byvandring

- D. 7. maj. Tekstilekspedition til Tjørring. En omvendt byvandring, hvor folk fortæller.
- D. 19. maj. Hedeboender og de første tekstilfabrikker
- D. 14. juni. Børnebyvandring om uldkræmmere, tekstilfabrikanter og andet godtfolk.
- D. 25. juni. Hammerums tekstile fortid.
- D. 12. august. Fra bondeland til tekstilindustri.
- D. 3. september. Danmarks Manchester.

Private byvandring

- D. 15. marts. Kristine Holm-Jensen holdt byvandring på tysk sammen med frivillig på Textilforum, Kurt Lundgaard.
- D. 10. juni. Kristine Holm-Jensen foretog en byvandring.

Klosterlund Museum og Naturcenter

- D. 23. januar. Selskab fra Foreningen Sind på Klosterlund.
- D. 9. februar. Arrangement med terrænløb med udgangspunkt fra Klosterlund.
- D. 24. februar. Foredrag ved Museumsinspektør Hans Rostholm: Hammerum-pigen.
- D. 31. marts. Foredrag ved kartoffeltyskerforeningens formand Aksel Kramer: Kartoffeltyskerne og kolonierne på Alheden.
- D. 1. april. Agroskolen i Hammerum besøg på Klosterlund.
- D. 2. maj. Bording Skole arrangement på Klosterlund med 1 klasse plus forældre og søskende.
- D. 13. maj. Nimbusklubben i Silkeborg besøg på Klosterlund.
- D. 14. maj. Besøg på Klosterlund af Centerrådet fra Videbæk. Søren Toftgaard Poulsen var derefter guide på bustur i Blichers landskab.
- D. 21. maj. Familie og Samfund fra Odense på besøg på Klosterlund.
- D. 17. juni. Dansk Vandrelaugs Herningafdeling besøg på Klosterlund.
- D. 8. juli. Dansk Karavanklub besøg på Klosterlund.
- D. 6. september. Arkæologiklubben "Flækken" fra Lyngby besøg på Klosterlund.
- D. 13. september. Østjysk Hjemstavn besøgte Klosterlund og bag efter var Søren Toftgaard Poulsen guide på en bustur i Blicheregnet.

Vester Palsgaard Skovmuseum

- D. 19. januar. Dansk Orienteringsløber Forbund. Museet brugt som base
- D. 20. januar. Jan Svendsen, forfatter til Det brune Guld, fortæller om brunkulsgravningen i Søby under krigen og årene derefter frem til 1970. Også i Nørre Snede-området blev der gravet brunkul i Grætrup og ved Ejstrupholm.
- D. 1. april. Selskab v. Hans Kjeldsen
- D. 7. april. Foredrag ved Kristine Holm-Jensen Fra hosekræmmer til overlock. Foredraget omhandler tekstilindustriens udvikling fra 1600-tallets strikkende hedeboender til industriens svære konkurrence med udlandet i 1980'erne.
- D. 13. april. Selskab v. Sonja Fuglsang
- D. 13. maj. Selskab v. Vejle 3F efterløner, rundvisning. BV
- D. 19. maj. Selskab, Tulstrup-Faurholt Familie samfund, rundvisning. BV
- D. 22. maj. Selskab, Stifinderne fra Silkeborg
- D. 4. juni. Selskab v. Røde Kors Besøgstjeneste, Nørre Snede
- D. 25. juni. Selskab, Idræt om Dagen, Silkeborg. Rundvisning. BV
- D. 6. juli. Selskab. 1. Sal udlejet til privat selskab v. Leif Thykjær
- D. 3. august. Selskab. 1. Sal udlejet til privat selskab v. Frode Nielsen
- D. 21. august. Selskab, Bjert Busser. BV
- D. 22. august. Ikast-Brandes Byråd, rundvisning. STP
- D. 28. august. Selskab, Tvillinge Gårdens Venner. Rundvisning. BV
- D. 8. august. Selskab, Give-egnens Museum. BV

- D. 21. oktober. Selskab, Balle Pensionistklub. Rundvisning, STP
 D. 28. oktober. Jagt frokost. Jægere og klappere fra Naturstyrelsen Midtjylland

5.3.3 Skriftlige og mundtlige forespørgsler

I det forløbne år har museets personale besvaret mange såvel skriftlige som mundtlige forespørgsler vedrørende museets samlinger og tilknyttede emner. Mange personer har fået råd og vejledning om emner inden for såvel forhistorie som nyere tids kulturhistorie samt orientering om almindelig antikvarisk forvaltning. Efterhånden som den offentlige internet-portal med museernes samlinger bliver kendt, og efterhånden som vi får lagt en større del af vores samlinger ud på den, må vi forvente et meget stort antal forespørgsler pr. e-mail eller telefon, hvor man anmoder om fotokopier, digitale fotos eller fotos af genstande m.v.

5.3.4 Andet kulturformidlende arbejde

Museum Midtjylland

Projektet Kvindeliv omkring Kristi fødsel, der er støttet af Kulturstyrelsen, er fortsat i 2014 og cirka 25 personer er knyttet til projektet, som er et samarbejdsprojekt mellem Museet for Varde By og Omegn, Museum Silkeborg og Museum Midtjylland. Desuden indgår Center for Tekstilforskning, Sagnlandet Lejre og Konserveringscentret i Vejle også i projektet. Formålet har været at genskabe dragterne fra Lønne pigen fra Varde, Elling kvinden fra Silkeborg og Hammerum-pigen fra Museum Midtjylland. Der er i løbet af året afholdt flere workshops og de tre forskellige dragter har været vist ved forskellige arrangementer rundt om i landet. Første gang i Janderup ved Varde i forbindelse med arrangementet Folk og kultur den 5. -13. juli, derefter i Silkeborg til jernalderdagen søndag den 3. august og endelig ved pilefestivalen afholdt på Historisk Værksted i Vingsted lørdag den 24. august. Desuden er de tre dragter vist på Textilforum i forbindelse med flytningen af Hammerum-pigen fra Herning Museum. Der er nu fremstillet 3 kopier af alle dragter, som skal udstilles på de respektive museer. Men frivilliggruppen har ønsket at arbejde videre med to projekter under Kvindeliv. Det ene drejer sig om at få syet sko til alle tre kvinder og det andet drejer sig om at fortsætte arbejdet med fremstilling af fibre fra brændenælder.

Samtidigt bliver der udviklet et sæt undervisningsmateriale, som vil være klar omkring medio 2015.

Museets app Digitale Tråde over Landskabet blev i 2013 udvidet med Museum Silkeborg, Moesgård Museum og Skanderborg Museum. Desuden er der i 2014 arbejdet med en koordinering til Historisk Atlas. Dette arbejde fortsætter i 2015.

Den 10. november holdt Tinna Møbjerg foredrag i Folkeuniversitetets regi på Museum Silkeborg med titlen: Livet ved Bølling Sø.

Herning Museum

Frivilliggruppen Landsbylauget fortsatte deres arbejde med restaurering og formidling af Frilandsmuseet. Gruppen blev ledt af Nanna Kirkeby, Jesper Meyer Christensen og Keld Hansen.

Textilforum

Filmen Det nye Textilforum blev udarbejdet i et samarbejde mellem designer Louise Helberg og Preben Stentoft Fotografi.

D. 20. januar. Kristine Holm-Jensen holdt foredraget Stil og mode gennem 100 år på Rosenlundcentret i Snebjerg.

D. 5. februar. Kristine Holm-Jensen holdt foredraget Fra hosekræmmer til overlock i Vester Aaby Præstegaard på Fyn.

- D. 8. marts. Kristine Holm-Jensen og Ellen Odgaard, frivillig på Textilforum, holdt et indlæg på Herning Bibliotekernes Kvindesalon.
- D. 19. marts. Kristine Holm-Jensen holdt foredraget Stil og mode gennem 100 år for Kollund Lind Gymnastikforening i Lind ALPI-hallen.
- D. 7. april. Kristine Holm-Jensen holdt foredraget Fra hosekrømmer til overlock på Vester Palsgaard Skovmuseum.

Klosterlund Museum og Naturcenter & Vester Palsgaard Skovmuseum

- D. 18. juni. Søren Toftgaard Poulsen foredrag på hjemstavnsgården Gjellergård ved Lemvig og St. St. Blicher og 1800 tallets malere.
- D. 31. august var Søren Toftgaard Poulsen guide for Diabetesforeningen i Ikast på en tur rundt om Rørbæk Sø.
- D. 10. september. Foredrag ved Søren Toftgaard Poulsen om Klosterlunds historie. Engesvang Lokalhistoriske Forening.
- D. 22. september var Søren Toftgaard Poulsen guide for de frivillige ved Gjellergård Hjemstavns gård ved Lemvig på en bustur til Blichereggen med besøg på såvel Klosterlund som Blichermuseet på Herningsholm.
- D. 2. november. Indlæg ved Søren Toftgaard Poulsen om Sandkærgårdsladen på Kartoffeltyskerforeningens slægtsstævne på Frederiks Plejecenter
- D. 14. november. indlæg ved Søren Toftgaard Poulsen om Blicher og plantagetilplantning på heden. Blicherselskabets arrangement på Herningsholm.

5.4 PR-virksomhed

Museum Midtjylland har i årets løb udsendt pressemeddelelse til et stort antal medier forud for alle arrangementer, udstillinger og foredrag, ligesom de har givet adskillige interviews til aviser, radioer og TV.

Museum Midtjylland har været omtalt i Herning Folkeblad og Herning bladet 88 gange. Textilforum er omtalt 44 gange, Arkæologien 23 gange, transformationen til Det nye Textilforum er omtalt 10 gange og Frilandsmuseet er omtalt i 11 artikler.

Desuden er Museum Midtjylland aktiv på Facebook, Twitter og Instagram.

På Klosterlund og Vester Palsgaard er der af turistforeningernes Hærvejsprojekt opstillet interaktive infoskærme til formidling af Hærvejen

D. 21. juni deltog Søren Toftgaard Poulsen i DR2 optagelse af 30 minutters udsendelse om Enrico Mylius Dalgas.

D. 28. juni Lavede Søren Toftgaard Poulsen flere fjernsynsudsendelser med Herning LokalTV om emner knyttet til Bølling Sø, Stenholt Skov og Klosterlund Museum.

D. 30. september kl. 20. deltog Kristine Holm-Jensen i en særudgave af programmet ”Kludetæppet”. Temaet var det gode håndværk i anledning af TV MIDTVEST’s jubilæum. Vist på MOKKA, TV-Midtvest. Programmet blev optaget på Højskolen for Design og Håndarbejde i Skals.

D. 23. december deltog Jesper Meyer Christensen og Karl Christian Nielsen, frivillig på Textilforum, i udsendelsen En hjælpende hånd på TV-Midtvest.

D. 18. og 25. august deltog Constanze Rassmann i udsendelsen ”Arkæologi på Herning motorvej” på Kulturkanalen.

5.5 Publikationer

Brit Vestergaard

Da Nørre Snede Mølle emigrerede til USA. I: Midtjyske fortællinger 2013

Den danske folkeskole i 200 år set med lokale øjne. I: Midtjyske fortællinger 2014

Constanze Rassmann

Redaktør (sammen med Samantha Reiter, Heide W. Nørgaard, Zsofia Kölcze): Rooted in Movement. Aspects of Mobility in Bronze Age Europe.

Introduction. Should I stay or should I go. I: Rooted in Movement. Aspects of Mobility in Bronze Age Europe.

Sammen med Lise Frost: Ottekantsværd. I: Skalk 2014 (3).

Arkæologisk virksomhed. I: Midtjyske fortællinger 2014

Emilie Svare Bai Andersen

TEX 11 Designprocesser. I: Midtjyske fortællinger 2014.

Hans Rostholm

Helleristninger – en sjælden fundgruppe på Herning-egnen. I: Midtjyske fortællinger 2013

Henk Boer

Stillingerne ved Aulum. I: Midtjyske fortællinger 2014.

Kristine Holm-Jensen:

Sidemand og mester - læring i trikotageindustrien. I: Smedens Rum VII, Mester eller Lærling – Arkæologiske Skrifter 12, 2014.

Syerskernes Herning 100. I: Midtjyske fortællinger 2013.

Tekstillauget på Textilforum. I: Midtjyske fortællinger 2013.

To generationer med hang til nål og tråd. I: Midtjyske fortællinger 2013.

Sportstøj og specialisering i Midtjylland. I: Midtjyske fortællinger 2014

Keith Pinto og Anne Mette Poulsen

Et vindue til forhistorisk træarbejde. I: Midtjyske fortællinger 2014.

Lone Ritchie Andersen og Tinna Møbjerg

Digital Threads across the Landscape” – a smartphone application co-developed by users. I: Social Media and Archaeological Communication. Archäologische Informationen. Bd. 36 (2013) side 43-55.

Martin Winther Olesen

Nøvlingholm - Et helt specielt stykke kulturlandskab med både gravpladser og bopladser. I: Midtjyske fortællinger 2013

Skal vi ikke bare tage motorvejen til Holstebro (sammen med Jonas Helt). I: Midtjyske fortællinger 2014.

Mikkel Fuglsang

Geomagnetik. I: Midtjyske fortællinger 2014.

Søren Timm Christensen

The Mesolithic inland settlement of Jutland (in press).

Tinna Møbjerg

Kvindelig omkring Kristi fødsel – en føljeton. I: Midtjyske fortællinger 2013

Midtjyske kulturpakker til erhvervsturister. I: Midtjyske fortællinger 2014

Vibeke Juul Pedersen

Udstilling i nye rammer - Oldtidsfund fra Nørre Snede, Ejstrup og Klovsborg Sogne

I: Midtjyske fortællinger 2013

Neolitiske og tidlige bronzealderhuse (in press)

5.7 Kiosk og cafeteria

Omsætningen i museumsbutikkerne på museerne i Herning Kommune udgjorde kr. 96.226 og omsætningen i butikkerne på museerne i Ikast-Brande Kommune udgjorde kr. 98.619.

I alt en omsætning for de fem afdelinger på kr. 194.945

6.0 MUSEETS ORGANISATION OG ADMINISTRATION

6.1 Ejerforhold

Museum Midtjylland er en selvejende institution støttet af museumsforeningerne i Herning og Ikast-Brande kommuner. Repræsentantskabet for Museum Midtjylland fungerer som bindeled mellem den selvejende institution Museum Midtjylland og de forskellige foreninger.

Som medlem af Repræsentantskabet kan optages alle foreninger, der støtter Museum Midtjylland eller en af museets afdelinger. Repræsentantskabet afholdt sit årsmøde den 20. maj på Vester Palsgaard Skovmuseum og bestyrelsen konstituerede sig med: Lene Christensen som formand, Henry Jensen som næstformand, Marianne Bjørn og Leif Thykjær som menige bestyrelsesmedlemmer.

6.2 Styrelsen

Museets styrelse består af syv medlemmer jf. vedtægter af d. 10.12.2010. Heraf vælges der to medlemmer fra museumsforeningerne i henholdsvis Herning- og Ikast-Brande Kommune ved årsmødet i Repræsentantskabet for Museum Midtjylland. Et medlem vælges af Herning Byråd, et medlem af Ikast-Brande Byråd og et medlem af Region Midtjylland. Et medlem udpeges af Dansk Mode og Textil samt et medlem vælges af personalet. Bestyrelsens sammensætning var følgende:

Marianne Bjørn (formand), Ove Nørholm (næstformand), Preben Wegener Friis, Henning Pedersen, Anne Grethe Sørensen, Henry Jensen og Martin Winther Olesen.

I Fonden for Blichermuseet på Herningsholm sidder som repræsentant for Museum Midtjylland Niels Henrik Thormann og Henning Pedersen – henholdsvis som formand og næstformand.

I Fonden for Textilforum sidder Tinna Møbjerg (formand) og Preben Wegener Friis som repræsentant for Museum Midtjylland

I Ejendomsselskabet Textilforum sidder Kristine Holm-Jensen som direktør og Tinna Møbjerg som formand.

6.3 Foreninger

Frilandsmuseet og Textilforum er støttet af Herning Museumssamfund. Der blev afholdt generalforsamling i Herning Museumssamfund den 25. marts.

I september 2010 blev frivilligruppen Landsbylauget, der arbejder med restaurering og formidling af Frilandsmuseet, dannet. Der er nu ca. 50 medlemmer. I 2014 stod Nanna Kirkeby og Jesper Meyer Christensen for frivilligruppen i samarbejde med Kjeld Hansen.

På Textilforum tog frivilligruppen i 2012 navnet Tekstillauget. Gruppen er blevet udvidet og består af 57 personer. De arbejder med Textilforums trikotagemaskiner, væve og systue, ligesom de står for omvisninger, børneformidling og registrering. Endvidere mødes Syerskecafeen hver den første onsdag i måneden på Textilforum. Det er et netværk for tidligere syersker og består af ca. 30 personer, der mødes til socialt og fagligt samvær på museet, uddannelsesinstitutioner eller virksomheder. En gruppe på ca. 10 personer deltager i planlægningen af museets byvandring.

I december måned blev det første møde afholdt på Herningsholm for at starte en frivilligruppe op med navnet Herningsholmlauget. Dette arbejde er fortsat i 2015.

Klosterlund Museum og Naturcenter er støttet af Klosterlund Museumsforening, der afholdt generalforsamling den 19. marts på Klosterlund. Bestyrelsen har holdt følgende møder: 19.2.9.4., 27.5., 3.9. og 5.11.

På Klosterlund er der et frivilligt arbejds hold bestående af 12-15 pensionerede håndværkere, som i 2014 har arbejdet hver mandag med ombygningen af Klosterlunds kampestenslade. I tilknytning til Klosterlund Museum og Naturcenter er der en "Uldgruppe" som benytter museets lokaler til deres aktiviteter med uld. De mødes cirka én gang om måneden og deltager flittigt i museets arrangementer.

Vester Palsgaard Skovmuseum er støttet af Støtteforeningen Vester Palsgaard Skovmuseum, der afholdt generalforsamling den 12. marts på Vester Palsgaard. Bestyrelsen har holdt følgende møder: 4.2., 8.4., 4.6., 29.7., 9.9. og 4.11.

Knyttet til Vester Palsgaard Skovmuseum er der et frivilligt arbejds hold bestående af 12-15 pensionerede håndværkere og altnulig mænd. De har i 2014 arbejdet hver torsdag med forskellige bygge- og vedligeholdelsesopgaver.

Lokalhistorisk gruppe Ejstrupholm. En lille gruppe borgere (6-7 stk.) mødes på skovmuseet en 8-10 gange i årets løb. De behandler forskellige lokalhistoriske emner og finder oplysninger på billeder. Museet stiller lokaler til rådighed, og ind imellem kommer de med nyttige oplysninger til arkivet.

Danmarks Naturfredningsforening – Ikast-Brande lokal afdeling. Bestyrelsen holder ca. 10 møder årligt på museet.

7.0 MUSEETS ØKONOMI

Museet modtager tilskud til driften fra Staten, Herning Kommune, Ikast-Brande Kommune, Fonden for Textilforum og Egefonden samt private tilskudsydere (se i øvrigt årsregnskab for 2014).

8.0 MUSEETS PERSONALE

8.1. Personaleforhold

Fastansat personale pr 31.12.2014: museumsinspektør cand.mag. Lone Ritchie Andersen (på barsel i 2014), museumsforvalter Niels Brinch, museumsinspektør cand.mag. Søren Timm Christensen, museumsforvalter Kjeld Hansen, museumsinspektør cand.mag. Kristine Holm-Jensen (har i 2014 været frikøbt til skabelsen af Det nye Textilforum), museumsass. Jørgen Hougaard, museumsvært Lotte Jensen, museumsass. Jakob Mohrsen Kjær, museumsass. Anne Marie Larsen, museumsinspektør, cand.mag. Jesper Meyer Christensen, museumsdirektør

lic.phil. Tinna Møbjerg, prokurist Ester Nielsen, museumsinspektør cand.phil. Martin Winther Olesen, museumsass. Michael Olesen, museumsass. Jane Charlotte Overgaard, museumsinspektør cand.mag. Vibeke Juul Pedersen, museuminspektør cand.mag. Anne Mette Poulsen, museumsinspektør, cand.phil. Søren Toftgaard Poulsen, museumsinspektør ph.d. Constanze Rassmann, museumsass. Susanne Sander Ringaa, museumsass. Bjarne Sørensen, naturvejleder Carsten Tatarczuk, museumsinspektør cand. mag. Brit Vestergaard, museumsvært Emilie Svarer Bai Andersen, bogholder Karin Sønderbye, museumsass. Christina Vestergaard Nielsen.

Projektansatte i den arkæologiske afdeling:

Daniel Ravnholt Frandsen, Mikkel Fuglsang, Ann Catherin Gadd, Ditte Guldager, Esben Klinker Hansen, Kamma Hansen, Jonas Helt, Rikke Isler, Zsofia Kölcze, Kent Otte Laursen, Poul Mikkelsen, Thomas Booker Nielsen, Ditte Skov, Daniel Tobijanski

Projektansatte nyere tid:

Cand. mag. Camilla Kobbel Brogaard fra den 16. november 2013 til 31. marts 2014 samlingsrevisionen på Vester Palsgaard Skovmuseum på interne midler.

Cand. mag. Nanna Kirkeby var i perioden 1. januar til 30. juni ansat som vikar for museumsinspektøren på Textilforum.

Cand.mag. Henk Boer tiltrådte 1. september en løntilskudsstilling som museumsinspektør.

Praktikanter og andre ansatte:

Cecilia Garney, Keith Pinto, Louise Helberg, Camilla Stramis, Mette Hansen, Tina Møller Sørensen og Pia B. Laugesen.

Hans Rostholm er stadig tilknyttet Museum Midtjylland i forbindelse med udgivelser af publikation om Hammerum-pigen.

Udvalg, puljer og andre netværk

Der afholdes personalemøde på Textilforum hver den første mandag i måneden og ad hoc-møder på museerne i Ikast-Brande. Derudover afholdes afdelingsmøder med de respektive afdelingsledere.

Tinna Møbjerg fungerer som sekretær for Museum Midtjyllands styrelse og er bisidder i bestyrelsen for Fonden for Blichermuseet på Herningsholm, formand for fonden for den selvejende institution Textilforum herunder ejendomsselskabet Textilforum. Hun har desuden afløst Søren Toftgaard Poulsen som medlem af bestyrelsen for Brunkulsmuseet i Søby.

Tinna Møbjerg deltager løbende i Herning Kommunes kulturledermøder, i regionens møder i forbindelse med Midtjyske Museers Udviklingsråd. Desuden deltager hun i netværket for museumsledere i Region Midtjylland.

Tinna Møbjerg har i årets løb afholdt en række møder med kultur- og fritidsforvaltning i både Herning og Ikast-Brande kommuner i forbindelse med museets udviklingsplaner. Derudover er der sammen med Kristine Holm Jensen afholdt en lang række møder med sponsorer og fonde omkring tilvejebringelse af det økonomiske grundlag for det Nye Textilforum.

Tinna Møbjerg er censor for de arkæologiske fag ved universiteterne og medlem af Kulturstyrelsens strategigruppe vedr. ældre stenalder. I 2013 blev hun udpeget af Kulturstyrelsen til at være med i følgegruppen for de arkæologiske undersøgelser af submarine bopladser ved Hjarnø og i de store arkæologiske undersøgelser i forbindelse med Femern Bælt. Tinna Møbjerg sidder også i bestyrelsen for Konserveringscenter Vest og for MMEEx. Hun sidder desuden i styregruppen og forretningsudvalget for Middelalderborge i Region Midtjylland og er medlem af Folkeuniversitetets Herning-komite. Derudover deltager hun i det internationale netværk. Stone Age bog site workgroup.

Museum Midtjylland er medlem af Textilforeningen og her har Tinna Møbjerg, Kristine Holm-Jensen og Jesper Meyer Christensen deltaget i flere virksomhedsbesøg.

Ester Nielsen deltager i netværk vedr. administration med de øvrige museer i den østlige del af Region Midtjylland.

Kristine Holm-Jensen er styregruppemedlem i Dragt- og Tekstilpuljen, samt medlem af Dragtjournaludvalget under Dragtjournalen – Tidsskrift udgivet af den Danske Dragt- og Tekstilpulje. Medlem af Industri- og Håndværkspuljen. Sidder i Formidlernetværket i Herning Kommune.

Søren Toftgaard Poulsen repræsenterer museet i Landbrugspuljen, Havepuljen og Industripuljen, medlem af bestyrelsen for Vildbjerg gamle Smedje, sekretær for Klosterlund Museumsforening og støtteforeningen Vester Palsgaard Skovmuseum.

Brit Vestergaard repræsenterer museet i den nydannede kulturhistoriske madpulje.

Hans Rostholm er medlem af forretningsudvalget i Kulturelt Samråd Herning, medlem af samrådets arbejdsudvalg vedr. Liv. i Sdr. Anlæg og Klassisk Musikfestival (KMF 336), bestyrelsesmedlem i musikforeningen Dacapo og medlem af bestyrelsen for Landsforeningen Kulturelle Samråd i Danmark.

Martin Winther Olesen deltager i netværk vedr. jernudvinding ved Funder Å samt i forskningsnetværket ”Smedens Rum” vedr. jernudvinding, smedjer og jernhåndtering i ældre og yngre jernalder og er medlem af netværkets styregruppe.

Lone Ritchie Andersen er med i to internationale arbejdsgrupper. Stone Age bog site workgroup og Lithic Scatters.

Søren Timm Christensen deltager i netværk ”Køkkenmøddinggruppen”.

Constanze Rassmann deltager i Formidlernetværk Herning, i netværk Geofysik og sidder i Bronzealderstrategigruppen.

Faglige møder og seminarer

Museum Midtjylland

Tinna Møbjerg

D. 6. marts møde med Helle Gråbæk, Fagleder på Tekstil på Designskolen Kolding.

D. 23. april møde med konsulent Ginna Sørensen, Brandbrother, omkring Samspillet mellem folkeskoler og museer i fremtidens åbne skole.

D. 25. april deltog i ODM's årsmøde.

D. 21. maj deltog i Masterclass for Kulturturisme, på Nr. Vosborg.

D. 4. juni deltog i møde omkring Herning Centrum.

D. 26. juni deltog i Kulturevent, Viborg.

D. 22-23. september deltog i Kulturstyrelsens årsmøde.

D. 30. september møde med Renè Foli, Konstitueret direktør, Teko.

D. 1. oktober deltog i Fremtidens Kultur Turisme i Aarhus, arrangeret af Rethink Kulturturisme.

D. 9. oktober deltog i Intraface møde afholdt på Textilforum.

D. 4. november deltog i turismekonference i Viborg.

D. 10. november blev Kultur og Fritidsudvalget for Ikast-Brande Kommune vist rundt på Textilforum og fik introduktion til Det nye Textilforum.

- D. 17. november Museum Midtjylland havde foretræde for Kultur- og fritidsudvalget i Herning Kommune.
- D. 20. november deltog i Midtjysk Lederforum.
- D. 21. november møde med Kenneth Mikkelsen, Direktør for Erhvervsrådet i Herning og Ikast-Brande.

Nyere tid i Herning Kommune

Jesper Meyer Christensen

- D. 22. september deltog i workshopen Trendspotting i Aarhus, arrangeret af Erhvervsturismeakademiet.
- D. 1. oktober deltog i Fremtidens Kultur Turisme i Aarhus, arrangeret af Rethink Kulturturisme.
- D. 19. november deltog i orienteringsmøde om SARA i Vejle, arrangeret af Kulturstyrelsen.
- D. 26. november deltog i Wikipedia-workshop i Aarhus, arrangeret af Midtjysk Turisme.

Kristine Holm-Jensen

- D. 10. til 12. marts deltog i ODM Formidlingsseminar i Kolding.
- D. 27. og 28. maj deltog i Industripuljemøde i København.
- D. 21. maj deltog i Masterclass for Kulturturisme, på Nr. Vosborg.
- D. 4. juni deltog i møde omkring Herning Centrum
- D. 19. juni deltog i konference i Billund vedrørende udnyttelse af kulturarv i byudviklingen.
- D. 9. oktober deltog i Intraface møde afholdt på Textilforum.
- D. 5.-6. november deltog i Dragtpuljens seminar på Nationalmuseet i København.

Nanna Kirkeby

- D. 10. – 12. marts deltog i ODM Formidlingsseminar i Kolding.
- D. 29. april deltog i Det Sanselige Museum på Textilforum.

Nyere tid i Ikast-Brande Kommune

Søren Toftgaard Poulsen:

- D. 2. juni. Deltog i landbrugspuljens møde på Klosterlund, som arrangerede mødet.

Brit Vestergaard

- D. 2. juni: Deltog BV i landbrugspuljens møde på Klosterlund.
- D. 25. november: Forskningsseminar Mad i krig og krise på Dansk Landbrugsmuseum på Gl. Estrup. BV deltog.

Arkæologi

Søren Timm Christensen

- D. 8. april Møde med kulturstyrelsen vedr. tracegravninger.
- D. 23. maj Søren Timm Christensen deltog i seminar “Ældre Stenalder” på SAXO instituttet i København.
- D. 19. juni Søren Timm Christensen deltog i det stiftende møde af “Køkkenmøddinggruppen”

Martin Winther Olesen

- D. 26. februar. Møde Kulturstyrelsen
- D. 8. april. Møde med kulturstyrelsen vedr. tracegravninger
- D. 22. april. Samarbejds møde Silkeborg
- D. 21. oktober. Samarbejds møde Moesgård Museum: Martin Winther Olsen & Constanze Rassmann

D. 12. november inviteret speaker i Kolding. Geofysik, Naturvidenskab og Søgegrøft – Forundersøgelsens Treenighed?

Vibeke Juul Pedersen

D. 31. januar. Møde omkring detektorfund

D. 4. og 6. februar. Kursus Forvaltningsret

D. 8. april. Møde med kulturstyrelsen vedr. tracegravninger

D. 3. juni. Workshop – Digitale Strategier

D. 11. juni. Møde om Digitale Tråde

D. 18. juni. ODM møde på Moesgård

D. 10. november. Møde på Textilforum med Kulturudvalget Ikast-Brande Kommune

Anne Mette Poulsen

D. 22. august. Kursus om Fund og Fortidsminder, København

Constanze Rassmann

D. 4. og 6. februar. Kursus Forvaltningsret

D. 26. februar. Møde Kulturstyrelsen

D. 6. marts. Bronzestøbning i yngre bronzealders kulturlandskab

D. 8. april. Møde med kulturstyrelsen vedr. tracegravninger

D. 22. april. Samarbejds møde Silkeborg

D. 15. maj. Lolland-Falster: Constanze Rassmann

D. 5. september. Climate Change and Sustainability, Aarhus Universitet

D. 15. september. Møde Bronzealderstrategi

D. 25. september. Samarbejds møde Moesgård Museum

D. 21. oktober. Samarbejds møde Moesgård Museum: Martin Winther Olsen & Constanze Rassmann

D. 12. november. Inviteret speaker i Kolding 12.11.: Geofysik, Naturvidenskab og Søgegrøft – Forundersøgelsens Treenighed?

Hele året Kursus om Ledelse

9.0 BYGNINGS- OG UDENDØRSAREALER

9.1. Bygnings- og arealændringer

Textilforum

I forbindelse med flytningen af administration, arkiv og bibliotek samt arbejdspladser til Textilforum blev der påbegyndt installation af både tyveri- og brandsikring. Installationen blev afsluttet primo 2015.

Vester Palsgaard Skovmuseum

Det frivillige arbejds hold har i 2014 indrettet et handicap toilet i hovedbygningen. I tørveladen er der lagt et nyt murstensgulv med henblik på at forbedre udstillingsforholdene i bygningen.

Klosterlund Museum og Naturcenter

I 2014 har det frivillige arbejds hold været travlt beskæftiget med gennemførelsen af renovering og nyindretning af Klosterlunds kampestenslade. Projektet gennemføres med tilskud fra Ikast-Brande Kommune og LAG i Ikast-Brande. I stueplan indrettes ny indgang til museet med museumsbutik, cafe, toiletter og garderobe. På 1. sal indrettes ca. 200 m² udstillingsareal. Adgang til 1. sal sker ved nye trapper og elevator. Fornyelsen af taget og tekniske installationer foretages af autoriserede håndværkere, mens resten udføres af de frivillige og museets personale. Projektet skal være afsluttet 1. juni 2015.

9.3 Udendørsarealer

Frilandsmuseet

I 2010 blev Landsbylauget etableret med henblik på, at frivillig arbejdskraft vil påtage sig opgaven at få restaureret de nedslidte bygninger i Frilandsmuseet.

I 2014 er museumshaven fortsat blevet vedligeholdt. Stråtaget på husene er nødtørftigt repareret, og der er udskiftet dele af stolper og døre i husene. Bagerovnen, der faldt sammen sidste efterår, er blevet genopført.

Restaureringen af stuehusets anden gavl blev påbegyndt og fortsætter i foråret 2015.

I kålgården bag Ane Maries Hus er dyrket kartofler og grønkål, og der blev etableret en urtegård ved bondegårdens stuehus. Der holdes fortsat bier, og honningen sælges i museumsbutikken.

Økonomisk skal Frilandsmuseet hvile i sig selv, dvs. alle materialer finansieres ved hjælp af indsamling og sponsorater.

Vester Palsgaard Skovmuseum

På Vester Palsgaard er der i 2014 lavet en stennemelsbelagt gangsti rundt om haven og søen. Stien har forbindelse til skoven. Stien vil blive til en arboretsti med skilte med oplysninger om træarter m.m. Desuden har de frivillige lavet bord-bænkesæt, som er opstillet til gæsternes fri benyttelse.

10.0 INVENTAR OG MATERIEL

10.5 Magasinindretning og – udstyr

Museum Midtjylland

I 2013 og 2014 er der gennemført revision af samlingerne på Vester Palsgaard Skovmuseum, Textilforum og de arkæologiske samlinger. Det har vist, at museet er meget udfordret på magasinforholdene. Da der samtidigt er taget en beslutning om, at Herning Museum skal fraflyttes, betyder det at der skal skaffes adgang til nye magasiner. Derfor blev der lejet lokaler i Kollund i december måned. Disse indrettes, så de lever op til kravene fra Konserveringscenter Vest og vil i første omgang kunne rumme samlingerne fra Museumsgade 32.

11.0 BESØGSTAL

Statistik

Besøgende på Museum Midtjyllands 5 afdelinger i alt 16950

Antallet fordeler sig med 886 voksne og 177 børn på det tidligere Herning Museum, 3641 voksne og 401 børn på Textilforum, 122 voksne og 74 børn på Herningholm, 2641 voksne og 709 børn på Vester Palsgaard Skovmuseum samt 5800 voksne og 2499 børn på Klosterlund Museum og Naturcenter.